

Domoljub

Ljubljana 5. februarja 1941

Leto 54 Štev. 6

Osnove slovenske politike

Programatičen govor dr. F. Kulovca v Celju

Na svečnico dne 2. februarja je imel minister dr. Franc Kulovec v Celju na zborovanju celjske krajevne organizacije JRZ naslednji važni politični govor:

»Pokojni naš voditelj nam je zapustil veliko dedščino. Takoj po njegovi smrti je nastalo vprašanje, ali smo bili vredni sodelavci in dediči njegovega dela. Ali bomo mogli in znali ohraniti to dedščino in v slogi ter discipliniranosti nadaljevati njegovo delo. Lahko trdim, da je njegova stranka takoj pri vstopu novega predsednika stranke in strankinega načelstva dokazala, da hoče enotno in disciplinirano hoditi po potih rajnega velikega voditelja. Mnogi so se zmotili, ko so pričakovali, da se bodo najbližji sodelavci rajnega voditelja tepili za njegovo dedščino. Enotno in disciplinirano so si postavili novo vodstvo tako, da je ta enotnost in discipliniranost visoko povzdignila moč in udarnost naših vrst. Želim in vas prosim, da se ta enotnost in discipliniranost kaže povsod v našem javnem življenju. Mi moramo biti močni in disciplinirani, ker nas čakajo težke in velike naloge. Mi, ki smo brez dvoma večina našega slovenskega naroda, nosimo v prvi vrsti odgovornost za njegovo usodo.

Vsi naj priznajo narodno vodstvo

Ni sedaj čas, da bi se stranke med seboj prepirale in razpravljale pred javnostjo majhne osebne ali druge zadevice. Želimo, da zaradi vsega naroda nastopi med nami pomiritev. Ali ne bi bilo lepo in dostojanstveno, ko bi se naša javna glasila dvignila visoko nad dnevne strasti in bi iz tega visokega vidika obdelovala naša narodna in državna vprašanja! Če kdaj, je sedaj čas, da presojamo vse naše javno življenje z vidikov lestvice vrednot. Morda je za nekatere težko, da se dvignejo nad dnevne strasti in gledajo in se dajo voditi le po največjih narodnih in državnih vrednotah. Morda je težko, toda potrebno je. Če je v nas dovolj samozataje, dovolj uvidevnosti, tudi ne bo težko podrediti se priznanemu narodnemu vodstvu. Zato kličem vsem: S tem naj nastopi pomirjenje, da bomo močni in veliki v časih velike preizkušnje.

Komuniste ven iz javnega življenja!

Ko vas pozivljam k pomirjenju in ko opozarjam vse one izven našega tabora, da se dvignejo nad vsakdanjost, vem, da je pri nas gotova peščica ljudi, ki dela proti splošnim narodnim interesom, ki stoji tudi pod

tujim vodstvom in sledi tujim ciljem. To pa so levičarsko usmerjeni elementi, ki predstavljajo pogibelj za naš notranji mir v državi. Vsem tem elementom napovedujemo boj in kličemo po močni roki, ki bo izgnala elemente anarhije in prevrata iz našega javnega življenja!

Mi nečemo komunizma! Ruski narod je naš bratski slovanski narod, toda ruski komunizem ni naš brat! Mi smo in hočemo biti dobri Jugoslavlani, dobri Slovenci, Hrvatje in Srbi! Mi hočemo delati za dobro kralja, naroda in naše velike in močne države Jugoslavije! Mi nečemo biti za tisto, kar je zrastle na tujih tleh.

Odnosaji s Hrvati in Srbi

V zadnjem času ste zasledovali naša pogajanja za preobnovo vlade. Sprememb, kot vidite, ni bilo, in smo ohranili pozicije, kakor smo jih imeli v času, ko se je ločil naš voditelj od nas. Naš zastopnik sedi v prosvetnem ministertvu, jaz pa sem prevzel ministertvo brez portfelja. Vodili so me tehtni razlogi, ki smo jih javnosti že obrazložili

Merodajni pa so bili še drugi razlogi, ki jih boste v teku mojega delovanja razbrali. Politični položaj je trdno v rokah sedanje vlade, ki je vlada narodnega sporazuma in ima nalogo, da se sporazum lojalno izvaja. Po danih razmerah in po možnostih dela na tem, da se sporazum in sporazumna ureditev države nadaljuje. Nam je v tej vladi odrejena pot, ker se držimo velikih smernic, ki nam jih je pokazal pokojni voditelj. Po njegovih potih hodimo in hočemo hoditi lojalno sodelovati in vztrajno delati, da koristimo državi in Sloveniji. So podtikanja in ugibanja, ki izvirajo iz prevroče domišljije nekaterih nestrpnih nepočakancev. Prej so nekateri hoteli vedeti, da hodimo mimo Zagreba v Belgrad, zdaj si nekateri domišljajo, da se predolgo zadržujemo v Zagrebu. Mi vsi vemo, da je naše razmerje tako do bratov Hrvatov kakor do Srbov in vse države pravilno. Ko sem hodil v Belgrad, sem se rad ustavil v Zagrebu. Pri vsem tem pa nisem nikoli pozabil, da je Belgrad prestolnica naše države, kjer je kraljevska vlada

(Nadaljevanje na prihodnji strani.)

Porast delavstva v Sloveniji

Lice Slovenije se je v zadnjih dvajsetih letih zelo spremenilo. Lahko rečemo, da je bila poprej Slovenija izrazito kmečka dežela in da tega danes ne moremo več trditi. Že en sam izlet iz Ljubljane proti Mariboru nas prepriča, da se je marsikaj spremenilo. Vedno manj je ob progi ponosnih kmečkih domov in trdnih gruntov, pač pa je iz leta v leto več visokih tovarniških dimnikov. Poleg tovarn pa rastejo stanovanjske hiše, delavske hišice, velike nove šole, zdravstvene ustanove in podobne zgradbe.

Število delavcev je vedno večje...

Večina prebivalstva v Sloveniji je res še vedno kmečka. Ob zadnjem ljudskem štetju,

ki je bilo izvršeno leta 1931, so našli v Sloveniji 690.561 ljudi, ki se pečajo s poljedelstvom, to se pravi, da je od celokupnega prebivalstva 60.35% kmetov. Seveda pa se ti kmetje med seboj močno razlikujejo po posestnih razmerah, toda vsi skupaj pa tudi ne premorejo veliko. Našega kmeta držita pokoncu pridnost in varčnost, ki sta tolikšni, da pri tistem, ki dobro razmer ne pozna, napravljata vtis, da je v Sloveniji bogatija doma.

Poleg kmetijstva pa sta obrt in industrija oni gospodarski panogi, ki preživljata največ slovenskega ljudstva, namreč 223.017 ljudi ali 19.49% vseh prebivalcev. Število delavstva pa še iz leta v leto raste.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Vsakdo, kdor nam pridobi 5 novih naročnikov »Domoljuba« za celo leto, bo dobival »Domoljub« celo leto zastonj ZASTOPNIKI! Pošljite nam nemudoma sezname novih naročnikov

(Nadaljevanje s prve strani.)

Osnove slovenske politike

In sedež naše vzvišene dinastije! Mi hočemo živeti v dobrih in prijateljskih odnosih z brati Hrvati, pri vsem tem pa smo vedno visoko cenili središče naše države, kjer se odločuje usoda naše domovine. In tako je vse v redu, vse vrednote so postavljene na pravo mesto. Vsi oni, ki bi hoteli ta red obrniti, ne pridejo na svoj račun in se bodo vsaj glede nas zmotili. Mi Slovenci smo iskreno sodelovali pri politiki narodnega sporazuma, najiskrenejše sodelujemo v politiki narodnega sporazuma tudi v vladi in želimo samo, da bi se vsa ta vprašanja rešila čimprej, da bi tudi Slovenci dobili tako dolgo želeno našo slovensko samoupravno edino slovensko banovino.

Hočemo svojo avtonomijo

Ko se bavimo z najvažnejšimi vprašanji, nečemo mimo političnih ciljev, ki so vedno bili gibal našega gibanja in velika zapoved našega voditelja. Morda se kdo hujuje nad tem, da zopet in zopet poudarjam tiste točke našega programa, ki so nam drage, pa se drugim zdi, da prihajamo z njimi pred javnost ob nepravem času. Menimo, da ne smemo nikdar dopustiti, da bi se načelne stvari zatemnile in zamagile. Ne smemo opustiti vseh tistih vprašanj, ki so bistveno važna tako za državo kakor za našo ožjo domovino — namreč vprašanje naše slovenske samouprave.

Najlepši dar kralju — urejena država

Sporazum s Hrvati je dal državi nove temelje in jo je na zunaj in znotraj utrdil. Načelnih nasprotstev glede naše samouprave pač ni. Za široko samoupravo se potegujemo ter smo trdno prepričani, da ona ni le v korist Slovenije, temveč v enaki meri v dobrobit države. V letu smo, ko bo prevzel naš mladi kralj Peter II. kraljevsko žezlo v svoje roke. Ali ne bi bil to najlepši dar

Njegovemu Veličanstvu ob nastopu njegove vzvišene službe, da sprejme v svoje roke državo, v kateri so notranje razmere lepo urejene, narodi zadovoljni, ker si svoje stvari sami urejajo, državi pa z veseljem dajejo, kar je njeno in kar ima polno pravico terjati od svojih državljanov. Ko gledamo v dvajsetletno zgodovino naše mlade države, ko tehtamo slabe in dobre stvari, menimo, da je zgodovinsko potrjeno, da je bil togi centralizem vir vseh nesreč in razprtij. Če je tako, ne kaže drugega, kakor da vzamemo motiko in ga pokopljemo za večne čase, državo pa postavimo na temelje, ki jih narekuje nauk zgodovine.

Štrnimo se za dinastijo, vlado in vojsko

Po zaslugi voditeljev naše zunanje politike, posebno kneza namestnika Pavla, je danes Jugoslavija kakor otok miru sredi grozot v Evropi. Res je, da je vojna prinesla tudi nam mnogo neprijetnosti. Draginja raste, pritiska vse prebivalce, vrste so vpoklicile, toda kaj so vse te žrtve v primeru s strašnim trpljenjem, ki je prišlo med druge narode naše celine. Vsak razsoden človek mora priznati, da je lažje prenašati te žrtve, kakor pa stati pred kanoni in puškami. Dolžnost nas vseh je, da se združimo in strnemo okrog vlade nar. sporazuma, ki nam je ohranila mir in ki hoče tudi nadalje živeti v prijateljstvu z vsemi državami, prav posebno z našimi sosedi, s katerimi smo gospodarsko stalno zvezani, da ohrani mir. Mi imamo svojo narodno vojsko, v kateri služijo naši možje in fantje, in ta vojska je čuv var naše varnosti. Kar njej žrtvujemo, žrtvujemo sebi in za mir. Razcepljeni smo majhni, povezani veliki in močni. Tako se čutimo svobodne ter hočemo svobodno živeti, hočemo z odločnostjo slediti faktorjem, ki vodijo našo državo: dinastija, vlada in vojska.

Zelo močno so zastopane v industriji delavke. Od celotnega števila zavarovancev je 36.46% žensk. Statistika OUZD nam v tem pogledu pokaže tole zanimivost. Ob gospodarskih poletih odstotek ženskih delavcev počasi napreduje, ali pa celo pada, ob gospodarskih krizah pa zelo naglo raste in pada stavek moških zavarovancev. Iz tega torej sledi, da si v težkih gospodarskih položajih podjetniki pomagajo na ta način, da zamenjujejo dražje moške delavce s cenejšimi ženskimi delavci.

Glavne industrijske veje

Najmlajša, toda največja in najmočnejša industrija v Sloveniji je še vedno tekstilna industrija. V letu 1939 je zaposlovala 17.000 delavcev, t. j. skoraj eno petino vsega častva OUZD. Mimogrede naj opozorimo, da je leta 1925 bilo pri nas le okrog 5000 tekstilnih delavcev in da so zlasti ti delavci preobrazili našo Gorenjsko.

Sedaj imamo v Sloveniji tri glavna lirišča tekstilne industrije: Kranj, Tržič in Maribor. V teh mestih je sedež industrijskega delavstva pa prihaja dnevno iz okoliških vasi. V občini Strazhišče pri Kranju živi na primer od te industrije 45% prebivalstva. Tekstilna industrija zaposluje zelo veliko žensk in mladih delavcev.

Kovinska industrija spada med najstarejšje in tudi najvažnejše industrijske panoge pri nas. Konec leta 1939 je bilo v tej industriji zaposlenih okrog 13.000 delavcev. O tej industriji smo že prej govorili.

V Sloveniji zavzema gozd v naših kmetijskih obratih dve petini površine. Slovenija je dežela gozda. Zato je razumljivo, da mora biti hkrati tudi področje krepke lesne industrije.

V dobi dobrih gospodarskih pogojev zaposluje ta industrija pri nas do 20.000 delavcev. Leta 1939 je bilo pri OUZD prijavljenih 12.102 delavca. Delavci so zaposleni pri sečnji in spraviljanju lesa in na žagah, ki so jih pri nas uradno našteali 2000. Ta industrija je močno zastopana v alpskih predelih Slovenije in imamo tam tudi največje lesne tvrdke.

Delo v tej stroki je izredno naporno in nevarno in slabo plačano. Število smrtnih nezgod, pa tudi težkih telesnih poškodb, je v tej panogi največje.

Rudarstvo je omejeno le na nekaj po prirodi utemeljenih področjih. Ogromna večina našega rudarstva je omejena na naše premogovnike in na svinčni rudnik v Mežici. Za te kraje je rudarstvo poglavitna gospodarska panoga. V letu 1939 je bilo pri nas v rudarstvu zaposlenih okrog 9000 rudarjev. Je pa ta panoga gotovo zelo velikega pomena za vse druge industrije. V rudarskih krajih pa se že zrcali velika proletarizacija, ki ob časi gospodarskega zastoja dela velike skrbi gospodarstvenikom in javnim korporacijam.

Tako smo našteali nekaj najvažnejših industrij. Pomembne so tudi druge, posebno usnjarska, ki bo imela pri nas še lepo bodočnost, a prevladujoč značaj vsej naši industriji pa dajejo navedene panoge.

d 60 letnico rojstva je imel dne 4. februarja ruski boljševiški general in revolucionar Vorosilov. V Sloveniji se ga je v ganljivih besedah spomnil »Slovenski narod« ter s tem zopet dokazal svojo državljanost in dinastičnost.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Porast delavstva v Sloveniji

Od kod delavski naraščaj?

V naše tovarne prihaja delavski naraščaj s kmetov. Slovenija je dežela zelo majhne posesti. Dobra tretjina kmečkih domov ima manj kot 2 ha zemlje. To se niti ne more imenovati posestvo, kvečjemu kočarstvo.

Mali posesti, ki obsega od 2—5 ha zemlje, pripada petina ali 24.4% kmetij. Srednji posesti, ki obsega od 5—10 ha zemlje, pripada samo 18.7% kmetij. Večji posesti, ki obsega od 10—20 ha zemlje, pripada 15.8% kmetij. Trdni posesti, ki obsega 20—50 ha zemlje, moremo šteti samo 7% kmetij. Veleposesti, ki obsega 50—100 ha zemlje, moremo šteti samo 0.8% kmetij. Nad 100 ha zemljišča pa ima le 0.2% posestnikov.

Vsega skupaj imamo v Sloveniji 127.618 poljedelskih rodbin, ki žive v takihle posestnih razmerah:

nad 2 ha zemlje ima 92.000 posestniških rodbin; 8

pod 2 ha zemlje ima 26.000 kočarskih rodbin;

91

samo kočo brez zemlje ima 4000 rodbin; brez posesti pa je 6000 kmečkih dninar-skih družin.

Iz tega lahko razberemo, da večina slovenskih kmečkih domov vseh svojih otrok ne more preživeti in si morajo iskati zaposlenja drugje, bodisi kot kmečki dninarji ali pa kot tovarniški delavci.

Obrtno-industrijsko delavstvo

V »Domoljubu« smo že pisali, da imamo v Sloveniji okrog 130.000 poljedelskih delavcev. Tej številki se močno približuje tudi stavek obrtno-industrijskega delavstva.

Po statističnih podatkih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je število zavarovanih delavcev v letu 1939 naraslo na 99.995. V avgustu 1940 pa je to število zrastle že na 108.401 člana.

Pri Glavni bratovski skladnici v Ljubljani pa je bilo konec leta 1939 v bolniškem zavarovanju 14.653 članov, ki so po ogromni večini rudarji, deloma pa kovinarji.

Borba za Francijo

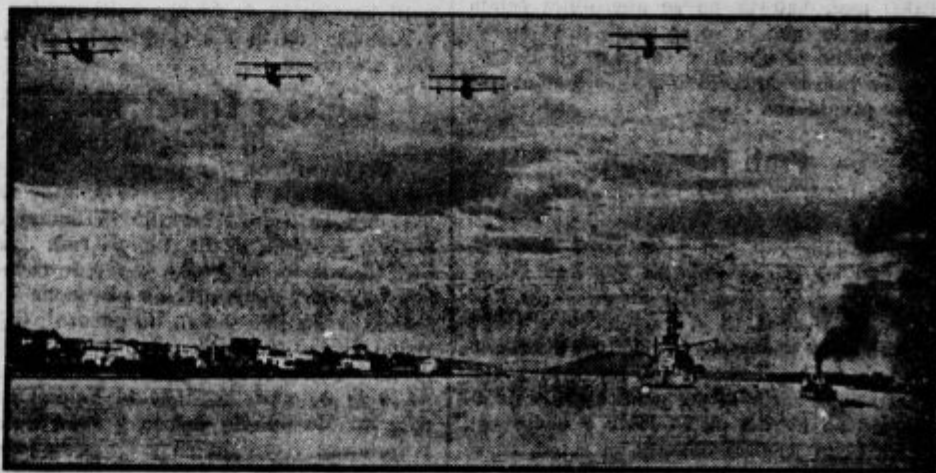
Po svojem vojaškem zlomu Francija ni izgubila pomembne vloge v evropski vojni. Prav je njena domača armada uničena, polovica države zasedena, ostala polovica pa v veliki stiski, je vendar Francija še zelo vreden činitelj v sedanji vojni. Upoštevati je namreč treba, da Francija še zmeraj razpolaga z močnim in modernim vojnimi brodovjem; dalje ima Francija v svojih kolonijah, zlasti v Severni Afriki, pod vodstvom Weylanda zelo močno, bojovito in moderno oboroženo armado, ki se je le težko sprijaznila s premirjem med Nemčijo in med vlado maršala Petaina. Zlasti ta dva činitelja moramo upoštevati, če hočemo razumeti, zakaj Nemčija še ni zasedla ostali del Francije in zakaj na ta način ne reši vseh sporov, ki so nastali med njo in med vlado maršala Petaina. Ona namreč dobro ve, da bi se v tem primeru francosko vojno brodovje takoj pridružilo Angležem, kar bi angleško moč na morju silno povečalo, francoska kolonialna armada pa bi takoj začela delovati v severni Afriki, kar bi bila kmalu usodno za italijansko Libijo, ki bi se znašla med dvema ognjema. Nemčija se zdaj trudi, kako bi svoje namene dosegla tako, da ji zaradi tega ne bi bilo treba vreči proti sebi francoskega brodovja in proti svojemu italijanskemu zavezniku francoske kolonialne vojske. Če se ji bo to posrečilo, bomo morda že kmalu videli.

Približuje se odločilna ura

Zadnje dni smo slišali od več strani, da se bliža tisti čas, ko bo Nemčija skušala z napadom na angleško otočje premagati odpor Angležev in si Anglijo podvreči svoji oblasti. Z drugo besedo se to pravi, da Nemčija pripravlja neko sredstvo, ki bo Angleže prisililo na kolena. Katero je tisto sredstvo, to zdaj ugibajo politiki in vojni strokovnjaki. Danes je že precej jasno, da letala ne bodo mogla odločilno vplivati pri tem napadu. Iz zadnjega Hitlerjevega govora bi sklepali, da so podmornice tisto sredstvo, s katerim bodo skušali Nemci ustrahovati Angleže. Vendar pa je tudi ta ugotovitev še tako nejasna in meglena, da ne pripušča nobene podrobnejše razlage. Ali naj pomeni to delovanje nemških podmornic blokado angleškega otočja, ali naj pomeni neposreden poseg pri izkrcanju angleških čet na angleški obali, je težko ugotoviti. Prihodnost nam bo najbrž kmalu pokazala, na kak način se bo izvajal nemški napad. Da se bo pa to kmalu izvršilo, so Angleži in Amerikanci takorekoč prepričani. Tako je ameriški mornariški minister Knox izjavil, da se bo napad začel v prihodnjih 60 ali 90 dneh. Opozoril je na dejstvo, da so Nemci spremenili taktiko svojih letalskih napadov, ki postajajo vse nevarnejši, zlasti pa na to, da Anglija do sedaj še ni mogla najti sredstva, kako bi svoje prekomorske prevoze zaščitila pred delovanjem angleških podmornic.

Francoske »svobodne čete« v libijski puščavi, ki odlično sodelujejo v borbah proti Italijanom. Te čete se ne pokoravajo vladi maršala Petaina, ampak generalu de Gaulleu, ki ni priznal premirja med Nemčijo in Francijo.

Bizerta, francoska vojna luka v Sev. Afriki, ki jo hočejo Nemci dobiti za oporišče proti angleškemu prodiranju.

nie. Tudi angleški mornariški minister Alexander je izjavil, da se približuje največja ura angleške zgodovine. Vsa ta znamenja in napovedi kažejo, da se v dozdavnem zastoju vojnih operacij kuha nekaj odločilnega, kar utegne vsak trenutek izbruhniti na dan.

Spopad pri Visu

Iz severnega Jadrana je na odprtem morju plul proti jugu italijanski vlačilec, ki je vlekel veliko tovorno barko, napolnjeno z raznim materialom. Na morju pred otoki Visom, Korčulo, Sušcem in Lastovom je italijanski ladji prestregla pot neka podmornica neznane narodnosti, ki je začela streljati na sovržnika. Z vlačilca in barke so prav tako streljali. Toda precizno izstreljena granata s podmornice je zadela vlačilec v strojni odde-

lek. Tedaj je nastala eksplozija ter ogenj in vlačilec se je v hipu potopil. Pri tem je utonilo 19 članov posadke, 4 pa se je posrečilo priti na barko, ki je nosila napis »GM 239«. Po katastrofi vlačilca se je podmornica izgubila v neznano smer.

Barka, na kateri so ostali vsi člani posadke nepoškodovani, je begala po morju, kakor so jo pač nosili valovi. Od štirih članov posadke s potopljenega vlačilca sta dva na barki podlegla ranam. Od ostalih dveh je bil eden težje, eden pa lažje ranjen. Ponoči so valovi gnali barko proti malemu zalivu Milna na otoku Braču. Barka je neprestano oddajala znake za pomoč. Zjutraj ob osmih se je jugoslovanski parnik »Drava«, ki vozi na redni potniški progi Split—Hvar—Vela Luka, vračal iz Vele luke proti Hvaru in opazil v zalivu Milna neznano barko. Z ladje je bila spuščena v zrak najprej zelena, nato bela in končno rdeča raketa. Parnik »Drava« se je odzval pozivu na pomoč in zaplul k barki, na kateri je bilo okrog 30 mornarjev s svojim kapetanom. Kapetan ladje »Drava«, Cerezin, je takoj stopil v zvezo s poveljnikom barke. Naš parnik je nato privezal italijansko barko in jo dopoldne privlekel v hvarsko pristanišče.

Rešujte križanke v »Slovenčevem koledarju«!

Za pravilno rešitev ene ali druge križanke lahko dobite eno od številnih nagrad, ki so razpisane!

»Slovenčev koledar«

Teden dni vojske

Angleška ofenziva v Libiji

Ze veliko prej, preden je padlo mesto Tobruk v angleške roke, so se približale angleške motorizirane enote važnemu libijskemu mestu Derna in ga približno teden dni za Tobrukom zavzele. Derna ima 15.000 prebivalcev in je glavno mesto ene izmed libijskih provinc. Mesto je oddaljeno 180 km od Tobruka in 300 km od egiptanske meje. Derna je moderno mesto z lepimi nasadi južnega sadja. Italijanska vlada je vložila mnogo denarja, da je zgradila lepo pristanišče. Zasedba Derne je za Angleže izredno važnosti, ker imajo šele sedaj za seboj 500 km strašno puščavo. Prišli so do vode, ki je ne bo treba več voziti čez ogromno puščavo. Zasedbo Derne so Angleži na pol poti od egiptovske meje do važnega vojnega pristanišča Bengazija. Poudariti je tudi treba, da imajo Angleži težavnejši in nevarnejši del poti za seboj. Italijanska garnizija je imela v Derna okoli 10.000 mož, katerih pa se angleškim četam ni posrečilo ujeti in so se mogli pred angleško zasedbo umakniti v smeri proti Bengaziju. Te čete bodo Angležem delale gotovo še velike preglavice.

Proti Bengaziju

Angleške čete bodo sedaj po vsej verjetnosti nadaljevale svoje prodiranje proti italijanskemu vojnemu pristanišču Bengaziju, ki je od Derne oddaljen 270 km. Prodirale bodo proti Bengaziju ne samo po lepi avtomobilski cesti, ki je speljana po obrežju, marveč bodo ubrale svojo pot tudi skozi puščavo, kjer je pot skoraj 100 km krajša. Italijani so jim zastavili pot pri Mekelliju, jugozahodno od Derne, pa so prišli v nevarnost, da jih bodo Angleži obkolili in zajeli, če se hitro ne umaknejo. V splošnem sodijo, da bo angleško prodiranje sedaj nekoliko počasnejše, kakor je bilo dozdaj, in to pa zaradi tega, ker so pokrajine pred njimi gorate in se jim bodo italijanske čete v goratih krajih lažje upirale, kakor na ravnini. Italijanskim

četam so prišli na pomoč nemški letalci, ki bodo skušali zadržati naglo angleško prodiranje. Če se združenim italijanskim in nemškim vojnim silam ne bo posrečilo zaustaviti prodiranja, je možno, da se bodo angleške čete kaj kmalu pojavile pred samim pristaniščem Bengazijem, kar bi bila za Italijane velika škoda; Bengazi je namreč edino večje pristanišče, ki je Italijanom ob libijski obali še na razpolago. Pričakovati smemo, da se bo general Graziani prav pri Bengaziju postavil Angležem z vso silo nasproti.

Italijanski minister Teruzzi je v listu »Messaggero« napisal članek, v katerem pravi, da je angleška ofenziva v Libiji popolnoma zgrešila svoj cilj, ki obstaja v tem, da se omajeta odločnost in zaupanje italijanskega naroda. Italijanski narod se ne bo nikdar dal omajati v svojem zaupanju v končno zmago. Angleži, tako pravi ta general, so začeli ofenzivo samo zato, da bi zaradi neprestanih nemških napadov na Anglijo nekoliko dvignili korajžo in da bi napravili ugoden vtis v Ameriki, da bi jim čimprej prišli na pomoč z orožjem.

Bojišče v Eritreji, Abesiniji in Somaliji

Po vsem tem, kar so angleške čete podvzele v zadnjih tednih, da so namreč začele napadati Eritrejo, Abesinijo in Somalijo, je mogoče sklepati, da bi Angleži radi čimprej končali vojsko na vročih afriških tleh. Potem bi poslali svoje divizije morda na Vzhod v Malo Azijo, ker se nemški generali baje še vedno bavijo z mislijo, da bi nemške čete preko Bospora in Dardanel vdrl v Malo Azijo in nato preko Sirije in Palestine prodre do Mossula in dobile v roke neizčrpe petrolejske vrelce in pa v Egipt in tako zadale angleškemu cesarstvu smrtonosno rano. Za ta slučaj bi angleško poveljstvo rado imele afrikanke čete proste. Gotovo si mislijo, da bodo zavzetim pokrajinam pustili samo domačinske čete, katere bodo že napravile potreben red, dočim bi pa angleške čete zelo

prav prišle na drugih nevarnih krajih. Pričakujejo pa tudi silnega napada nemških čet na angleški otok in tedaj bodo tudi tam kaj krvavo potrebovali vsak aeroplan, vsak kanon in sleherno strojno.

V Eritreji, Abesiniji in Somaliji, kjer se bojujejo vse mogoče čete širnega angleškega cesarstva, Avstraleci, Indijci, vojaki iz Južnoafriške Unije, Novozelandci in drugi, je zelo pridno na delu angleško letalstvo. Neumorno bombardirajo važne vojaške postojanke in bodoče zadati nasprotnikovim četam težke udarce. Uradno že poročajo, da so angleške čete z naskokom zavzele mesto Agordat v Eritreji, ki je 170 km daleč na italijanskem ozemlju.

Albansko bojišče

Prejšnje tedne, tako smo poročali, so se vojskine operacije v Albaniji nekoliko zataknille. Potem smo brali, da so Italijani napravili ofenzivne sunke proti grški armadi in so imeli nekaj uspeha. V zadnjih dneh, tako pravijo poročila iz Aten, so se pa Grki ustavili in dosegli nekaj pomembnih uspehov v visokih gorah. Vojskovanje v Albaniji je silno težavno, ker se vrši visoko v gorah in pa zaradi visokega snega in hudega mraza. Vendar pa moramo na albanskem bojišču pričakovati večje italijanske ofenzive, ker je odšlo na to fronto kar devet italijanskih ministrov, ki bodo gotovo želeli, da poročajo o velikih uspehih svojemu šefu gospodu Mussoliniju. Vsekakor čakajo Grke težke ure. Najbrž se zanašajo na pomoč angleških bombnikov, ki so jih že večkrat rešili iz težkega položaja.

Nemško-angleško bojišče

Misli in oči vsega sveta so pa v zadnjih tednih obrnjene na angleški otok, na katerega se bo izvršil najbrže kmalu strahoten napad. Videti je, da ga vsi pričakujejo v nepopisni nervoznosti. Saj pa to tudi ne bo malenkost. Od tega napada bo najbrž odvisno nadaljevanje vojske. Časopisna poročila le povečujejo nervoznost.

Nemški kancler je imel pretekli četrtek v Berlinu velik govor, v katerem je napovedal za spomlad veliko ofenzivo s podmornicami, ofenzivo, ki bo takšna, kot je svet še ni videl. Kancler Hitler je jasno in prav nič dvoumno povedal, da je cilj Nemčije ta, da se letošnje leto stre in uniči angleško cesarstvo. Tudi drugi svetovni državniki so prepričani, da Hitler ne bo več dolgo čakal s vdorom na angleška tla. Tega mnenja je tudi sam angleški ministrski predsednik Churchill, ki je nedavno dejal, da bodo prišle nad Anglijo dolge in težke preizkušnje, a je tudi rekel, da so Angleži nanje pripravljeni in da jih bodo obvladali. Nekateri drugi mislijo, da bodo najprej nastopila letala, ki bodo silovito bombardirala življenjska središča in spustila na tla veliko število padalcev, ki bodo napravili zmedo in šele potem bo nastopila velika armada, ki se bo v naprej določenih krajih izkrcala.

V splošnem pa prevladuje na tem bojišču v zadnjem tednu precejšen mir, kar pomeni, tako pravijo nekateri, da se bliža dan nemškega napada in s tem dan odločitve.

Hitler govori v Berlinu o vojnem položaju pred narodnosocialističnimi odličniki.

KAJ JE NOVEGA

Osebnosti

o Petdesetletnica je postala priznana slovenska pisateljica in urednica »Slovenca« Maša Kmetova. Veliko blagoslovljenih let in novih uspehov!

o Zlato poroče sta praznovala te dni v Ljubljani sv. Družine v Mostah železniški nadzornik v p. Logar Anton in njegova žena Katarina. Na mnoga leta!

Domače novice

d Samo z nakaznicami lahko dobiš od 1. februarja dalje v trgovinah moko oziroma kruh.

d Angleški konzulat je ustanovljen v Ljubljani in obsega delovno področje na vsem slovenskem ozemlju. Za prvega konzula je bil imenovan in je svojo službo v prostorih na Vrševci cesti št. 15 že nastopil g. Leonard Pettitt.

d Senat ljubljanskega vseučilišča je sklenil, da podeli Ivanu Hribarju, bivšemu večletnemu ljubljanskemu županu in bivšemu senarju častni doktorat za njegova prizadevanja pri pridobitvi ljubljanskega vseučilišča.

d Učiteljsko je odklonilo uveljavljanje načrta novega šolskega zakona, kakor ga je sestavil prosvetni proučevalec Kmetške zbornice. Učiteljsko — ne glede na znano stališče učiteljske organizacije — zastopa mnenje, da sedanjí čas za spremembe, kakor jih predvideva načrt, ni primeren, ker še ni končana nova notranja ureditev države, pa tudi zaradi nestalnega položaja v zunanjem svetu.

d 45 madžarskih poslancev in senatorjev bo v drugi polovici februarja obiskalo Jugoslavijo, je izjavil voditelj izleta Franc Barseny.

d Kanalski priključek za nove ljubljanske tržnice so pričeli pripravljati te dni ob Zmajevem mostu. Ker gre globok zbiralni kanal tudi po desnem bregu Ljubljane, so začeli te dni, ko je mraz nekoliko popustil, kopati globok jarek ob Zmajevem mostu. Potem bodo položili odtočne cevi za odpadne vode iz tržnic. Jarek je globok okrog 7 metrov.

d Za izseljence. Z odločbo nemškega gospodarskega ministrstva z dne 20. januarja t. l. je dovoljeno našim delavcem, da naenkrat pošljejo domov tisti višek svojih prihrankov, ki ga niso mogli poslati leta 1940, ker je presegel okvir mesečnega zneska, 60 mark.

d Še pol milijona. Ogromno pravoslavno cerkev sv. Save, ki jo že dalj časa grade na Vračarju v Beogradu, in ki pri njej dela še nekaj let ne bodo končana, si je te dni ogledal gradbeni minister Danilo Vulović. Pri ogledovanju teh del te nenavadno mogočne stavbe je minister dejal, da bo letos gradbeno ministrstvo podelilo odboru za zgraditev »Svetosavskega hrama« pol milijona din podpore, še poleg dveh milijonov din, ki jih je isto ministrstvo podelilo v ta namen že prej.

d Rekruti, rezervisti in njih starši pozor! Z nestrokovnjaško izpeljano prošnjo je izgubljen čas in denar. Zato ne nasedajte vsakomur s tako važno zadevo. Obrnite se le do

koncesionirane in strokovno preizkušene pisarne kapetana Franca Pera (Ljubljana, Maistrova ulica 14), ki vam pove, ali je prošnja sploh izvedljiva ali ne. Če je izvedljiva, vam za malenkosten znesek vloží prošnjo in uredi zadevo. Ne zamujajte časa in hitite z zadevo! Za odgovor je priložiti kolek ali znamko za 10 dinarjev.

d Za prehrano 3447 jetnikov je izdala lani uprava ljubljanske jenišnice do pol milijona dinarjev. Vsak zapornik je stal okoli 1406 din.

d Bela kuga. V vasi Habjanovci pri Vinokovcih sta se lani rodila le dva otroka, umrlo pa je 13 ljudi.

d Pisava nemškega tiska v Jugoslaviji je vedno bolj bojevitá zlasti proti onim Nemcem, ki še niso člani Kulturbunda.

d Ceno kvasu v vsej državi je določil finančni minister na 31 din za kg.

d Izseljenski muzej so ustanovili Dalmatinci v Splitu. Zbrali so okrog 130.000 raznih listin.

d Na Kočevskem je organiziranih 5000 odraslih in 3000 mladine, poroča »Gottscheer Zeitung«.

d 103 nova šolska poslopja so zgradili lani v Južni Srbiji.

Proti kašlju vam priporočamo izvrstni Remedia sirup. Dobiva se v vseh lekarnah. Zahtevajte izrecno samo domači preparat Remedia sirup, ki je kvalitetno prav tak kot dragi inozemski preparati. Za Slovenijo je poverjeno glavno zastopstvo poznani lekarni Bahovec v Ljubljani.

d Za 40 milijonov dinarjev podpor je izdala lansko leto brezposelnim Borza dela. — Prosilcev je bilo 190.000.

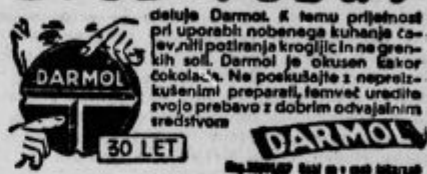
d Nad 5 milijonov kilogramov različnih malih rib so ujeli letos poleti ribiči na našem Jadranu.

d Ta pa nima srca v hlačah. Posebnega junaka, ki se je spravil nad živo volkuljo, imajo v vasi Rudopolje pri Andrijevici. Ime mu je Rade Radevovič. Zadnjič je opazil, kako se je volkulja lotila njegove krave. Stekel je tja in zverino odpodil proti reki Limu. Volkulja je pred njim skočila v vodo, Rade pa za njo, ker je bil prepričan, da ji bo v vodi lažje kos. In res. Posrečilo se mu je, da je zverino zgrabil za vrat in jo, močan in korajžen, kakor Rado je, privlekel iz vode na suho. Poklical je brz

sosede, da so mu prinesli vrh. Zival je močno zvezal, da mu ne bi ušla, potem pa jo je prinesel v Andrijevico, da bi dobil na okrajnem načelnstvu kakšno nagrado za to. Če jo je res dobil, ni znano, brez nič pa gotovo ni bilo, saj je Rade res korajžen, kakor ne kmalu kdo.

Sprejem mladeničev v Inženirsko podčastniško šolo v starosti od 18 do 21 let in Vojno podkovsko šolo v starosti od 17 do 21 let. Rok za prijavo je do 15. marca t. l. — Vsa tozadevna pojasnila dobite ustmeno ali pismeno: Koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za pismeni odgovor priložiti kolek ali znamko za 10 din.

Brez težav

a »Deutsche Allgemeine Zeitung« v Berlinu prinaša članek svojega belgrajskega dopisnika, kjer se bavi z osebo dr. Kulovca, političnega naslednika rajnega dr. Korošca v jugoslovanski vladi ter piše: »Namen dr. Kulovca je, da se uresniči široka upravna avtonomija za Slovenijo.« Nato pa pravi: »G. dr. Kulovec se je zadnje tedne močno izrazil kot čuvar politične smeri dr. Korošca, da njegove akcije v sedanjí vladi ne bo kazalo podcenjevati. G. dr. Kulovec bo najbrž prav kmalu dal pobudo, ki bo, kakor pričakujejo, pomenila okrepitev in ureditev notranjih političnih razmer v Jugoslaviji.«

d Kam pa so se lovci skrili? V vasi Goranje Bukovje v karlovcem okraju že več dni otroci ne morejo v šolo, ker so se v velikem številu pojavili volkovi. Šola je v Zvečaju in je oddaljena od Bukovja tri kilometre. Kmetje ne puste svojih otrok v šolo, ker se boje, da jih ne bi napadli volkovi. Na mnogih mestih so volkovi napadli staje, pa so bile k sreči dobro zaprte in volkovi niso mogli vdreti do živine.

d Iz uredništva. Bloke: Brez podpisa v koši! Velja tudi za druge. — Raka pri Krškem: Težko vprašanje, zato opustili. — V Boštanj: Trgovine in nedelja, težko vprašanje. — Ihan: Drugi del dopisa iz važnih razlogov odpadel. — Logatec: Poročilo o igri prepozno.

200 m v prepad

Silovita košava, ki v srbske kraje vsako leto prinese toliko nevšečnosti in ki ljudem tudi letos nič kaj ne prizanaša, je danes povzročila nenavadno železniško nesrečo, ki pa se je po čudovitem naključju navsezadnje še dokaj srečno končala in ni zahtevala človeških žrtv. Pripetila se je na progi Zaječar — Paračin. V krajih ob tej progi je 2. februarja pihala tako močna košava, da je ustavila celo vlak in bi ga tudi vrgla v dolino, če ne bi bil svet ob progi na dotičnem kraju poraščen z drevjem.

Zgodilo se je med postajama Kličevar in Jarovac. Ko je vlak zaradi silne košave nenadoma obstal, se je hotel vlakovodja prepričati, kaj naj to pomeni, ter je izstopil. V tem trenutku pa mu je zmanjkalo pod noga-

mi tal in ga je odneslo 200 m globoko v prepad. Imel pa je srečo, da je priletel na pobočje, ki je bilo visoko pokrito s snegom. Za čuda se mu ni zgodilo nič hudega. Devojl je bilo snega, da mu je ublažil tako globok padec. Košava pa vlaka ni samo ustavila, pač pa tudi nevarno nagnila in bi ga — kakor rečeno — prav gotovo tudi prevrnila kakšnih 80 m globoko v prepad, če ne bi bilo ob progi močnih dreves, ki so vlak obdržali in tako preprečili strahovito nesrečo.

Razumljivo je, da potniki niso užili malo strahu, ko so se zavedli, kaj se je zgodilo. Trepetaje so čakali najhujšega, ki pa k sreči ni prišlo. Težje poškodovan ni bil nihče, nekaj pa jih je dobilo manjše praske. Čudovita je bila torej sreča pri tej nenavadni nesreči.

Bojevniske znamke

1. januarja je izšel stavek Mirih znamk v korist Zveze bojevnikov v Ljubljani. Znamke so po 50 par, 1 din, 150 din 2 din, pri vsaki pa je treba plačati prav tolikšen pribitek, tako da je cena vsake stavke 10 din. Z izkupičkom prodanih znamk bo Zveza bojevnikov postavila na Brezjah velik spomenik v počastitev vseh slovenskih bratov svetovne vojne. Spomenikov osnutek, kot ga je zamislil mojster Plešnik in izdelal arb. Valentincič, nam kaže zadnja znamenja bojevniske stavke. Lepe slike pa so tudi na drugih znamkah. Tako kaže prva znani spomenik padlim vojakom, ki stoji pri sv. Petru v Ljubljani. Druga znamenja predstavljajo Slovenko, Hrvatino in Srbkinjo, ki z ro v vzhajajoče sonce svobode vseh treh narodov v skupni domovini Jugoslaviji, tretja pa kapetico na Kajmakčalanu, kjer je tudi tekla naša kri, kri slovenskih dobrovoljcev. — Te znamke so res v pravem pomenu besede slovenske. Zveza bojevnikov je med slovenskim ljudstvom dobro znana in zelo priljubljena; marsikdo se bo spomnil pjenega zavetja, ki ga je v težkih časih polpretekle dobe našim ljudem nudila. — Dalje so znamke namenjene zgraditvi spomenika, ki naj še poznim rodovom priga o hvaležnosti slovenskega naroda onim, ki so za našo svobodo žrtvovali najdragocenejše, kar premore človek, svoje življenje. Spomenik bo stal na Brezjah pri sloveči romarski cerkvi Matere božje, kraljice in zaščitnice slovenskega ljudstva, in primernejšega mesta zanj res ni bilo mogoče najti.

In da bi bile bojevniske znamke še bolj naše, je poštna uprava dovolila, da se je 1. 2. in 3. januarja rabil na Brezjah poseben poštni žig, ki nosi v spodnjem delu slovenski grb, kakršen je kot del velikega državnega grba: polmesec s tremi šestokrakimi zvezdami.

d 15 hiš se je začelo pogrezati v zemljo v Somboru v Vojvodini zaradi obilice talne vode, ki se je zbrala zaradi naglega topljenja snega.

d Veliko poplavo je povzročilo prenaplo topljenje snega v Crni gori, zlasti v krajih blizu Skadrskega jezera.

d Novo radijsko postajo je na dan sv. Save slovesno odprl poštni minister dr. Torbar. Večina ljudi je izrazila željo, naj bi postaja kot stalni znak uvedla začetne zvokse srbske četniške pesmi: »Spremite se, spremite, četnici.«

d Umen petelin. Reven kmet Kujčič iz neke vasi pri Travniku v Bosni je imel dveletnega petelina, ki so ga poznali po vsej občini. Ta petelin je bil zelo poslušen. Če si mu rekel, naj zapoje, je takoj zapel s svojim močnim glasom, da so ga slišali po vsej vasi. Na povelje se je takoj postavil v bojni položaj in začel udarjati s perutnicami in očrogami. Za

Zveza je imela s tiskarjem teh znamk mnogo stroškov, ki so proračunani na okrog 100.000 dinarjev. Samo tiskarske plošče, s katerimi so bile njene znamke tiskane, veljajo 40.000 din. Razumljivo je tedaj, da je skušala Zveza vzbuditi zanimanje za svoje znamke v čim večjem obsegu. Znamkarji so se odzvali prvi in mnogi so kupili, da morejo ustreči svojim tovarišem-filatelistom v zamejstvu, po 20, 30 in tudi več popolnih stavkov. Znamkarji so priznane najzanesljivejši in najboljši podporniki raznih dobrotelinskih akcij, kadar gre za podpiranje s posredovanjem znamk. Drugi so bili trgovci z znamkami. Znan je primer, da je samo en tak trgovec iz Zagreba kupil 700 stavkov bojevniskih znamk in jih dal, nalepljene na posebne slavnostne pisemske ovitke oziroma kartone, ki jih je tudi dala izgotoviti Zveza bojevnikov, žigosati z brezjanskim žigom. Pošto ministristvo je tudi dovolilo Zvezi, da smejo viseti v vseh poštinih uradih ves čas, dokler bodo bojevniske znamke v prometu, posebni letaki, ki vabijo k nakupu teh znamk. Nadalje se je Zveza obrnila tudi na šolska vodstva, ki naj bi poskušala obrniti pozornost in zanimanje šolske mladine — in po njej tudi odraslih — na bojevniske znamke. Ni nobena novost, da ravno šolska mladost sodeluje pri propagandi dobrotelinskih znamk. Znano je n. pr., da gre dobršen del velikih demarnih uspehov, ki jih prinašajo vsakoletne dobrotelne znamke v Luksemburgu, Švici, Nizozemski itd. na račun požrtovalnosti šolske mladine.

★

Znamke se bodo prodajale do 30. aprila; veljale pa bodo ves maj. Neprodane znamke bodo komisijsko sežgane. Upajmo — in tudi storimo — da nobeni izmed njih ne bo treba v peč!

vse to so vedeli ljudje po vasi in tudi iz drugih vasi so hodili gledat tega petelina, ki na povelje poje in se bojuje. Nekateri ljudje so hoteli ukrasti to plemenito žival, pa ga v kurniku niso našli, ker ga je lastnik ljubosumno varoval in ga ponoči jemal s seboj v svojo sobo, kjer sta skupaj spala. Te dni so se oglašili neki trgovci in ko so se prepricali o sposobnosti petelina, so ga kupili za 250 din.

d Proračun okrajnega cestnega odbora v Mariboru predvideva 5.090.075 din.

d Hlod, drveč po drči, je do smrti potolkel Kranca Alojzija, uslužbenega pri gostilničarju Stoparju v Mežici.

d Že dve leti deluje v Kragujevcu prva jugoslovanska šola za izdelovanje letal.

d Skupinska potovanja po znižani ceni, ki so bila ukinjena preko božiča in novega leta, so spet v veljavi.

Lov za steklim psom

Ono nedeljo dopoldne, ko so ljudje prihajali v Slovenj Gradec in Starem trgu iz cerkve od pozne maše, se je nenadoma raznesla govorica, da divja po cestah stekel volčjak in popade vsakogar, ki mu pride blizu. Ljudi se je polotil silovit strah, vse je bežalo brezglavo sem in tja, zatekalo se v tuje veže in hiše, ki so jih ljudje naglo zapirali.

V Slovenj Gradec se je hitro skupina pogumnih lovev oborožila s puškami ter se podala na ulice, da bi nevarno zver ustrelili. Strah je bil povsem upravičen, kajti steklač, ki se je pojavil, je bil nenavadno nevaren. V smeri od Mislinja je pritekel po cesti velik volčjak, s povešenim repom in k tlom sklopljeno glavo ter se zaleval proti ljudem in hivalim. Skoz Slovenj Gradec je bežal do Sta-

rega trga, od tam mimo župne cerkve spet nazaj v Slovenj Gradec, nato pa po cesti naprej proti Lepi vasi. Spotoma je orizel samo v Slovenj Gradec in Starem trgu 9 oseb, med njimi 8 tako močno, da so jih takoj s prvim vlakom odpravili v Pasturjev zavod v Celje. Poleg ljudi pa je ogrizel več psov in drugih živali, tako da so ljudje še nadalje v strahu, kje se bo pojavil prihodnji primer stekline. Za psom se je razvil divji lov, oboroženi moški so ga zasledovali tudi na kolesih. Slednjič ga je neki orožnik dohitel s kolesom v Lepi vasi, pa ga je kopnil s kolom s tako silo po glavi, da ga je omamil. Tedaj se je pripeljal na kolesu v lovsko puško oborožen občinski stražnik ter je nevarno mrečino iz bližine ustrelil ter jo usmrtil.

Duhovne vaje

Za fante bosta še dva skupna tečaj duhovnih vaj: prvi od 17. do 21. februarja, drugi od 24. do 28. februarja. Ker v poštenem času zaradi drugih del ne bo nobenih tečajev, je to zadnja priložnost za zaprtje duhovne vaje v letošnji zimi. — Priglasitve se sprejemajo še sedaj. Opozorite še druge na to priložnost. Oskrbnina 120 din. Naslov: »Duhovnih vaj«, Ljubljana, Zrinjskega 9.

Radio Ljubljana

PROGRAM RADIO LJUBLJANA OD 4. FEBRUARJA DO 12. FEBRUARJA 1941.

Četrtek, 4. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 14 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih stavkov do 7.45 — 12.15 Mozartova kraljevstva (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Radijski spored (Radijski orkester) — 13.40 Slovenska za Slovene (g. dr. K. Kolar) — 13.50 Napovedi, poročila — 13.55 Nacionalna ura — 13.55 Plošče — 13.55 Deset minut zabave — 14.00 Pevsko društvo »Grafika« — 14.05 Večerni koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila, — Konec ob 22.30.

Petek, 5. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih stavkov do 7.45 — 11 Šolska ura: Teden dni po slati Bosni (g. Albin Rajver) — 11.15 Naše zakladnice (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13.02 Radijski spored (Radijski orkester) — 13.40 Slovenska za Slovene (g. dr. K. Kolar) — 13.50 Napovedi, poročila — 13.55 Nacionalna ura — 13.55 Plošče — 13.55 Deset minut zabave — 14.00 Pevsko društvo »Grafika« — 14.05 Večerni koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila, — Konec ob 22.30.

Sobota, 6. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih stavkov do 7.45 — 12 Plošče se v pisanem venčku vrta, z njih pa veseli napeti done — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Plošče se v pisanem venčku vrta, z njih pa veseli napeti done — 14 Poročila, objave — 17 Otroška ura: Nastop otrok (vodi gđ. Slavica Vencelj) — 17.30 Med igračkami (plošče) — 17.50 Pregled sporeda — 18 Za delopust igrar Radijski orkester — 18.40 Porogovori s poslušalci — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nacionalna ura — 19.40 Vojne glasbe (plošče) — 20 O znanju politiki (g. dr. Alojz Kuhar) — 20.30 Veseli Kurant. Pustni narodopisni prireditelji: Besedilo sestavi Leopold Stanek, izvajajo prireditelji, sodelujejo harmonikar Ivo Podobnikar in klavirist Franc Urbanec. Vodi Jože Zupan — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za vesel konec igrar Radijski orkester. Konec ob 22.30.

Nedelja, 7. februarja: 8 Jutranji pozdrav — 7.05 Godalni kvartet s kitaro (g. St. Marin, Jurij Gregor, Avg. Ivančič, L. Comelli, St. Prek — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Odmevi iz Španije (plošče) — 9.45 Veseli govor (g. dr. Viljo Fajdiga) — 10 Prenočnice glasbe iz stolinke — 11 Nedeljski koncert Radijskega orkestra — 12.30 Objave — 13 Napovedi — 13.02 Plošče — 13.50 Sloga — 13.50 Količe, to dobiti (plošče) je želja — 17 Kmečke ura: Gospodarska navodila in trisa poročila — 17.35 Veselo popoldne Cimermanov kvartet, vmes plošče — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Slovenska ura: Od sedemdesetletnice F. S. Finžgarja — 20.30 Domače veselje. Sodeluje Akademski pevski kvintet in Radijski orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za ples (plošče). Konec ob 23.

Ponedeljek, 8. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih stavkov (plošče) do 7.45 — 12 Balajake (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Vsele opoldanske spored (Radijski orkester) — 14 Napovedi, poročila — 17.30 Komorni trio (g. Janko Gregor — klavir, Avgust Ivančič — viola, Herbert Svetel — klavir) — 18.10 Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Brecl) — 18.30 Plošče — 18.40 Vseletni razvoj prirode (g. prof. Anton Moder) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nac. ura — 19.40 Plošče — 19.45 F. S. Finžgar Razvalina Slovenja, drama v 4 del. (Glavni Nar. gled. v Ljubljani) — 21.15 Za ravedrilo (Radijski orkester) — 22 Napovedi, poročila. Konec ob 22.

Torek, 9. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih stavkov (do 7.45) — 12 Za oddih (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski spored Radijskega orkestra — 14 Poročila, objave — 14.15 Šolska ura: Jeleni pri krmiljenju (g. Ado Klavžar) do 15. — 17.30 Malenkosti. Pester glasbeni spored Radijskega orkestra — 18.10 Samospevi ob spremljavi lutalje: g. Anton Stadoljev, g. Stanko Prek — 18.40 Oseba in celo Ivana Groznega (g. Fr. Terzaglav) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nac. ura — 19.40 Plošče — 19.50 Vseletni razvoj prirode (vodi Lojze Karmeli) — 20.45 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila. Konec ob 22.

Sreda, 10. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih stavkov (plošče) do 7.45 — 12 Zvoki iz Bolarije (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Harmonika igrar g. Edvard Kovač — 14 Napovedi, poročila — 17.30 Biser: Aljezanka, snita (plošče) — 18 Razlika med snajci (g. dr. Stanko Gogala) — 18.30 Pevske vaje: Polje s nami (vodi g. Luka Kramole) — 19 Napovedi, poročila — 19.25 Nac. ura — 19.40 Plošče — 19.50 Uvodni prenos — 20. Prenočnice ljubljanske opere v 1. odmeri: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar), v 2. odmeri: Napovedi, poročila. Konec ob 23.

Naročite takoj »Bogoljub«!

RAZGLED PO SVETU

Angleži pred trdimi preizkušnjami

Angleški ministrski preds. Churchill je povedal pretekli teden v Portsmouthu tudi sledeče:

Po stiskah, ki smo jih prestali, je angleški duh še bolj živ in še bolj odločen. Med nami imamo zdaj g. Hopkinsa, odposlanca in prijatelja predsednika Roosevelta, tega velikega državnika, prijatelja svobode in demokracije. V Združenih državah vse bolj narašča gibanje za pomoč Angliji. Dogodki v Libiji in Grčiji so pokazali slabost nasprotnikov. Nalasti Italije. Namsto da bi sovražna vojska

zmagoslavno korakala v Atene in Kairo, je zdaj Italija prisiljena prositi Nemčijo za pomoč in celo za to, naj prevzame oblast nad njo. Vse to nam daje pogum, za dolge in trde prekušnje, ki leže pred nami. Toda mi jim bomo dorasli in jih bomo prestali. Ne moremo povedati, kdaj in kako, toda prestali jih bomo. Ko bomo to storili, bomo imeli pravico reči, da živimo v dobi, ki nam je v vsej dolgi zgodovini Anglije nalagala največ dolžnosti in ki je bila najbolj polna slavnih dogodkov.

DROBNE

Italijanski politik Ansaldo bodri italijanske vojske: Ne skrbite nič, Nemci bodo Angleže že pritisnili ob tla in bodo gotovo zmagali.

Vse posadko 10.000 mož se je posrečilo Italijanom rešiti iz severnoafriške Derne.

Grki so po hudih večdnevih bojih z Italijani zasedli važno višino pri Tepeleniju.

Angleži so zavzeli Agordat, zelo utrjeno italijansko postojanko v afriški Eritreji.

Anglija zalaga Grčijo ne samo z vojnim materialom, temveč tudi z življenjskimi potrebščinami, obleko in zdravili.

Ameriški predsednik Roosevelt je odobril 900 milijonov dolarjev za 400 lovcev na podmornice.

Kitajci so odbili veliko in dolgotrajno japonsko ofenzivo v južnem Honanu.

Ce bo Anglija zmagala, bo to italijanskemu narodu prineslo suženjstvo, prerokuje italijanski »Popolo di Roma«.

Novih 20.000 italijanskih ujetnikov, zajetih v afriški Libiji, bo prevzela v taborišča vlada južnoafriške zveze.

Stranko narodnega edinstva pod vodstvom maršala Petaina bodo ustanovili v Franciji.

Štiri sto nemških mornarjev s potopljenega velikega parnika »Columbus« je Amerika poslala v taborišče na planine v jugozahodnem delu države.

Treba je ustreliti vsakega desetega od tistih, ki so osumljeni, da so kje bežali, pravi zapoved poveljnika italijanske sienske divizije v Albaniji.

Angliji groze tri nevarnosti: napadi proti trgovskemu brodogradu, povečanje letalskih napadov in poskus vdora na angleško ozemlje, sodi londonski »Daily Express«.

Predsednik turške republike Ineni si je že dni v spremstvu dveh angleških generalov ogledal obrambne postojanke po evropskem delu države.

V Italiji se odpravili nedeljski počitek za delavce, ki so zaposleni pri nakladanju in razkladanju vagonov.

250.000 ton semeljaknega olja je Italija uvozila leta 1940 iz Albanije.

Otek Islandije bo Amerika uporabljala kot oporišče za pošiljanje vojnega materiala v Anglijo, piše tržaški »Piccolo«.

Nemčija bo še letos zmagala, napoveduje njen zunanji minister Ribbentrop.

Požar je uničil veliko švedsko tvornico strojev v Stockholmu.

Vsak deveti Parižan je bresposeln, piše francosko časopisje.

Veliki transporti nemških čet gredo čez Brenner v južno Italijo, vedo turški časopisi. 24.000 italijanskih ujetnikov je prišlo do sile v indijska taborišča.

Grki poročajo, da so uspešno odbili veliko italijansko ofenzivo v Albaniji, ki je trajala tri dni.

Angleška vlada je storila ukrepe, da se pošiljanje blaga iz Amerike skozi Sovjetsko Rusijo v Nemčijo zavrne.

1000 japonskih vojakov je utonilo te dni, ker so Kitajci potopili neko japonsko prevozno ladjo.

Merilec nemškega majorja Döringa še ni bil ustreljen, temveč pride v kratkem pred sodišče v romunski Bukarešti.

Kerenaki, bivši predsednik ruske vlade, je izjavil, da je zelo zmotno mnenje, da bi šli Sovjeti kdaj koli proti Nemčiji.

Pri zadnjem bombnem napadu na Solun je padlo več bomb tudi na jugoslovansko svobodno pristanišče v Solunu.

Na odločilni korak Nemčije in Italije ne bo treba dolgo čakati, sodi madžarski dnevnik »Pest«.

V enem tednu napadov na angleške postojanke v Sredozemlju je izgubilo nemško letalstvo 98 najboljših letalcev, trdijo Angleži.

Padec Tobruka je resen opomin Italiji, da je njen imperij v nevarnosti, piše »Popolo d'Italia«.

Poskus nemškega napada bo izveden v takem obsegu, da nobenemu delu Anglije ne bo prizaneseno, je povedal angleški lord Delaware.

Irska je bila in je v veliki nevarnosti, je govoril te dni predsednik vlade de Valera.

Republika Kuba naj stopi v sklop Združenih držav kot 49. edinica, predlaga ameriški senator Smuthers.

Italijanski tisk je začel ostre napadati Ameriko, češ da boče Evropo spraviti pod svoje gospodarsko in politično gospodstvo.

Za vojno na Kitajskem je Japonska doslej izdala okrog 180 milijard din.

Leta 1941 bo postale zgodovinske leta velikega novega reda v Evropi, je dejal Hitler v svojem velikem govoru 30. januarja.

Na neki italijanski podmornici na Sredozemskem morju.

Tudi Anglija se svojo vojsko zelo opremila z motoriziranimi četami.

Šolski pouk v zaklonišču. Da bi šolski pouk ne bil preveč moten od letalskih napadov, imajo učilnice kar v podzemskih zakloniščih. Na desni: tako skušajo angleški vojaki prevarati nasprotnika.

Tudi Japonci so uvedli obvezno delovno službo.

Angleški vojaki s strojno puško.

Italijanska podmornica nalaga municijo na ladjo.

Nemci so opretili francosko obalo s težkimi topovi.

Nemška pehota se vadi v naskakovanju sovražnika.

Metalec ognja se bliža sovražnikovim črti.

Angleške čete dovažajo municijo protiletalski obrambi.

Delavci iz vojnih tovarn pri dr. Goebbelsu.

Angleški vojaki pri odhodu na fronto

PO DOMOVINI

Pomirjenje je res potrebno

Kako nujno potrebno je pomirjenje strasti in priznanje narodnega vodstva, nam dokazuje dogodek v Boštjanju, o katerem smo prejeli sledeče:

Ravno na dan imenovanja g. dr. Mihe Kreka za prosvetnega ministra so, kakor v odgovor na to, več ali manj znani barbari iz našega kraja razlili svojo divjo jezo nad našim prosvetnim domom. V soboto zvečer 25. januarja so na glavnih vratih s pomočjo sekire veliko medeninnasto ključko tako zviili, da se je skoraj zlomila. Pri drugih zunanjih vratih pa so ključko enostavno odbili. Ko so v nedeljo po prvi maši prišli naši mladeži k Domu, kjer imajo vsako nedeljo in večkrat med tednom vaje, so z žalostjo zasledili razdejanje. Ključka je bila tako zviita, da se vrata niso mogla odpreti. Na vratih se je poznalo polno sledov se-

kire, s katero so svoje barbarstvo izvršili. Naši ljudje so potem z velikim trdom nalomljeno ključko toliko obrnili, da so vsaj za silo mogli v Dom.

Gorčenje je med našimi poštenimi fanti nad vse veliko in to tem bolj, ko jih vendar mi popolnoma na miru pustimo in jim ne prizadenemo nobene krivice. Edino to jezi hudobneže, ker se naši uče lepega življenja, ki je onim trn v peti. Pa take barbarske besnosti smo že večkrat doživeli pri nas. Pred božičem smo pred pragom našega doma neko nedeljo zagledali človeško nesnago. Še prej so nam pločevinaste cevi, ki vodijo deževnico s strehe doma, potrgali in odnesli. Če pa mislijo, da nas bo to uplašilo, se motijo. To nas bo še bolj utrdilo v krščanski zavednosti.

Št. Vid pri Stični. Dne 2. februarja 1941 smo pokopali Antona Anžlovarja, gost. in trg. in očeta pred leti umorjene Amalije Maličeve v visoki starosti 84 let, dne 2. febr. pa je zopet smrt pobrala Franceta Grdena, pos. v Št. Pavlu. Bil je najstarejši možki faran, star 92 let. Oba sta bila globoko verni Imela sta številne otroke in sta jih dobro vzgojila. Oba sta bila ljubitelja katoliških listov. Obema naj sveži večna luč, družinam pa naše iskreno sožalje!

Konj pri Litiji. V naši prijazni vasici obhaja te dni 75 letnico svojega rajstva znani in priljubljeni posestnik Valentin Krlhnikar, po domače Jernejček. Po tolikih letih težkega dela je še vedno čil in zdrav. V vseh letih ni potreboval zdravniške pomoči in tudi Domoljub, katerega naročnik je že mnogo let, prebira še vedno brez ocal. V glednem krščanskem duhu je vzgojil devet otrok, od katerih so — razen enega, ki je padel v svetovni vojni — vsi zdravi. Edino razvedrilo v teh dolgih letih mu je bil Domoljub. Slavljencu želimo, da bi še dolga leta preživel v miru in zadovoljstvu.

Bloke. Slovenčev koledar smo z zadovoljstvom prejeli. Za tako majhen denar pa toliko zabavnega in poučnega berila. Naša dolžnost je razširiti »Domoljuba« v vsako hišo in izkriti protiverzno časopise iz naše fare.

Ihan. Šolsko vodstvo in krajevni odbor šole v Ihanu sta obdarovala 85 otrok za božičnico. Treba bi bilo še več, toda žalobno ni bilo mogoče. Zahvaljujemo se vsem darovalcem prav iz srca za tako

potrebno pomoč v današnjih težkih dneh življenja! Najlepša hvala g. upravitelju šole, kakor tudi gospe učiteljicam in g. županu za njihov trud in razumevanje za revni sloj.

Bevke. Naznanilo. Kat. prosvetno društvo v Bevkah uprizar v nedeljo dne 9. februarja ob pol 9 zvečer v Gasilskem domu narodno igr v 5 dejanjih s petjem »Domen«. Domači in okoličani vljudo vabljeni.

Komenda. Dne 21. januarja se je Rozika Peterlin, stara 2 leti, opekla in na hudi posledicah umrla. Kakor se je ugotovilo, je bil to nesrečen slučaj in otrokova mati ni kriva nesreče. — »Slovenčev koledar« za Komendo lahko še vedno naročite pri Kernu Francu na Klanec za 18 din.

Mekinja. Pokopali smo najstarejšega župljana Lovrenca Burja p. d. Pirca z Brezij, skrbnega očeta 13 otrok, ki ga je smrt odpoklicala v 89. letu življenja. Svoj čas se je mnogo udeleževal tudi kot občinski mož. N. p. v m.

Radeče. V nedeljo 26. januarja je bil v Prosvetnem domu občini zbor krajevnega JRZ. Zbora se je udeležilo veliko število pristašev in odposlanec banovinske JRZ Čišnovar. — Sejem, ki je bil pretekli mesec, je bil silno živahen. Prodanih je bilo 40—50 odstotkov vse prignane živine. — Ko se je vračala Zahrastnik Ana iz sejma domov, je po nesrečnem naključju padla v milanski kanal in utonila.

Toplice. Pretekli teden je povabila smrt s seboj kar tri može iz naše fare. Na Gor. Gradšču 30 let starega posestnika Leopolda Mežnaršiča, ki zapušta ženo in tri otroke. Vzrok smrti je bila pljučnica. Rajnik je bil ugleden katoliški mož. — V Meniški vasi je umrl šenica Anton, ki prav tako zapušta ženo in dva otroke. Star je bil 31 let. Pljučnica! — V Podturnu smo pa pokopali Jožeta Fakultta. Pogreb je bil lep, udeležilo se ga je mnogo ljudi. Svoje premoženje je zapustil otrokom, ki so v Ameriki, a tudi mnogo drugih se je spomnil v testamentu. Zanimivo je, da je bil rajnik ameriški državljani, rodom je bil pa Francoz. Njegov ded je prišel za časa Napoleona kot vojak na Kranjsko in se je tu naselil, kar pritažjo tudi uradne knjige, kjer je bilo namesto sedanjega imena Fakultt pisano po francosko Foucol. — Preminulim naj sveži večna luč. Preostalom iskreno sožalje!

Studenec pri Sevnici. V Osredku je umrl Janez Zibert v starosti 75 let, v Hudem Brezju je odšel v večnost Franc Novak. Svetila jima večna luč! — Z moko so tudi pri nas težave, čeprav si občina zelo prizadeva, da bi ustregla prebivalstvu v teh resnih časih.

Litija. II. prosvetni večer v Litiji je odlično uspel. Udeležba je bila nadvse zadovoljiva. Ljudje so bili s predavanjem in slikami zelo zadovoljni. III. prosvetni večer bo čez 14 dni. — Dne 27. januarja je bil v Litiji živinski sejm. Živine je bilo precej, vendar je bila kupčija slaba. Prodanih je bilo samo 16 glav.

Bresnica na Gorenjskem. Na naši ljudski šoli smo imeli božično obdarovanje; 35 učencev in učenk je prejelo obleko in obutev. Vsem darovalcem izrekamo najiskrenejšo zahvalo! — V nedeljo 26. januarja je šolska mladina pripravila smuške tekme. Tekmovalo je 70 učencev v štirih skupinah po starosti. Ob živahnem zanimanju

številnih gledalcev se je tekma v brezhibnem redu in s lepim uspehom končala. Vsem, ki so pomagali s darili in s delom, najtoplejša zahvala! — Dne 8. februarja bodo pri nas šolske smuške tekme iz vsega radovljanskega okraja.

Št. Jurij pod Kumom. Ker zaradi slabih vremenskih razmer prej ni bilo mogoče, smo pripravili žalno proslavo za pokojnim voditeljem dr. Korošcem ono nedeljo popoldne. Udeležba je bila tolikšna, da je bila polna dvorana. Proslava je v vsakem pogledu lepo uspela. Navdušeno in glasno smo se pridružili pozivu govornika, da se enodušno oklenemo tudi našega novega voditelja dr. Kulovca.

Delj pri Stopičah. Na naši šoli smo imeli božičnico, ki je prav lepo uspela. Ob tej priložnosti je bilo obdarovanih 59 najsiromašnejših otrok. Vsem dobrotnikom prav iskrena hvala za njihov velikodušen odziv! — Dnevno dobiva 50 šolskih otrok skodelico toplega mleka in kos kruha, in sicer v naši šolski kuhinji, ki jo vzdržujemo iz prispevkov raznih dobrotnikov. Vsem darovalcem in nabiralcem iskrena hvala in prosimo ponovno za pomoč, zakaj večina otrok ne dobi doma niti kosčka kruha. V šolo prihajajo lačni. Pomagajte revedem!

Hotič. Občini zbor krajevnega Kmečke zveze, ki je bil dne 5. januarja v litijski prosvetni dvorani, je bil prav dobro obiskan. Vendar je še precej kmetov, ki stojijo ob strani. Ali je res mnogim glavna ovira šanarina? Za denar je težko, toda brez žrtve ni uspeha. Tudi naš kmečki list »Orač« ne bi smel manjkati v nobeni kmečki hiši. Poleg raznih stanovanjskih vprašanj, nas seznanja tudi s strokovnimi pridobitvami, ki so za naš gospodarski napredek nujno potrebne. Fantje in dekleta so ustanovili MKZ. Prav tako. Le korajžno naprej!

Garelec pri Radečah. Umrla je na Garelcu Camlahova stara mama p. d. Šimenova. Rodila se je 1858. leta. Bila je zavedna krščanska mati. Vsi otroci so odšli po svetu. Njena hčerka je imela 10 otrok, ki so razen dveh, vsi preskrbljeni, in to ne po majhni zaslugi svoje stare mame. Naj počiva v miru!

Zahvala

Podpisani se zahvaljujem upravi »Domoljuba« za prejeto podporo v znesku

din 1000- (tisoč dinarjev)

katere sem prejel ob priitki požara stanovanjske hiše.

»Domoljuba« toplo priporočam vsem, ne samo zato, da je vsak naročnik zavarovan v slučaju požara, temveč, ker nudi bralcem obilo dobrega in koristnega čtiva.

V Zagozdem pri Starem trgu ob Kolpi dne 22. januarja 1941.

Sterk Marko.

Vojnik pri Celju. Zadnji vojniški živinski sejem 27. januarja je bil izredno živahen. — Cena mleku se je dvignila. Tudi banovinska hišalnica ga plačuje po 250 din liter.

Celjski okraj. V nedeljo 2. februarja smo sprejeli v celjskem Prosvetnem domu našega novega voditelja dr. Kulovca. Na širši seji zaupnikov JRZ smo se zlasti zanimali za prehrano. — Gospodu novemu voditelju smo izrekli popolno zaupanje in obljubo, da bomo disciplinirano korakali naprej.

Prežganje. Vsem našim ženinom in nevestam, ki so vsi bralci »Domoljuba«, želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova v novem stanu. Te vrstice naj zlasti veljajo Gostačevemu Martinu, Jančičevi Miki in Matičnikovi Cilki in Volavci, ki so takrat, ko je bila naša Prosveta najbolj razgibana, tako pridno pomagali kot vneti in izvrstni igralci našega katoliškega prosvetnega odra. Živeli!

Sv. Andraž v Halesah. Umrla sta James Vidovič, posestnik iz Vel. Vornice, star 44 let, in Jakob Vidovič, posestnik iz Vel. Vornice, star 48 let. V hišo pokojnika so redno prihajali katoliški časopisi in knjige. Jakob Vidovič pa je še nad poldrugo leto bolehal za težko boleznijo. Zadnje dni življenja ni mogel ničesar več za-

Konec pretepanja z noži

Prav žalosten je pojav pretepanja z noži. Ob pitju alkoholnih pijač se vročerkvrneži stepajo včasih za prazen nič. Pa tudi ob raznih drugih prilikah ima nož čisto svojo zadnjo besedo z značilnimi posledicami — zaporom za »junaško« vedenje in »fantovsko« dejanje. Prav žalostno je, da izbruhne med Slovenci zlasti v vinorodnih krajih ob najmanjši praski krvavi spor z nožem, ki je povzročil že toliko gorja. Sodišča in ječe nam to v polni meri potrjujejo.

Cas je, da se med nami končno onemogoči okrutno zmagovanje slaberega nad močnejšim. Plevel, ki ga je zasejal med naš narod v prvi vrsti alkohol, je terjal že toliko žrtv, da se moramo zgroziti.

Cerkev, državna oblast, razna društva in drugi si prizadevanje vliti našim ljudem duha spoštovanja do bližnjega. Koliko je že bilo izrečenih kazni! Koliko je bilo v ta namen pridig, govorov, treznostnih resolucij i. dr.? Delo na tem polju je imelo nekaj uspeha, vendar se še ni posrečilo te boleznati tako omejit, da bi mogli govoriti o postopnem izginjanju najslabše navade nekaterih pokvarjencev.

užiti in je tako rekoč umrl od lakote. Oba pokojnika smo ob veliki udeležbi ljudi pokopali v petek 25. januarja in je bilo ganljivo videti, ko se je vil v jutranjem soncu sprevod z dvema katoliškima možema proti župnijski cerkvi sv. Andraža. Od obeh rajnikih se je z ganljivimi besedami poslovil domači g. kaplan Janko Petan. Pevci pa so v slovo zapeli nekaj pesmi pri cerkvi in pri odprtem grobu. Naj počivata v miru!

Komenda. Zalostno so peli zvonovi v četrtek 28. januarja, ko je bil pogreb blage mame Plevelj Franciške iz Most pri Komendi. Še kot dekle se je mnogo udeleževala v Prosvetnem društvu, kakor se tudi sedaj njeni otroci v mladinskih organizacijah. V njeno hišo so prihajali le dobri naši časopisci. Naj počiva v miru! — Ono sredo so pokopali Plevelj Julijano iz Klanca. — Na svečnico pa je bil pogreb samske Gašperlin Marije iz Klanca. Naj počivata v miru! — Te dni je bil ukraden v Mostah pri Korošcu vol. Oni petek so orožniki iz Mengša prignali pravega tatu, ki je vola prodal po 5.50 din za kg. Vol je bil težak 515 kg.

Slovenske Konjice. Na Križevcu pri Strančah že leto dni stanuje v zapušteni kovačnici, ki je napolnjena s listjem, brezposelna revna delavka Kovač Amalija. Bi bilo primerno, če bi se naše oblasti poznanimale za take in podobne stanovanjske razmere. — Na Prevratu je oni teden zaradi zastrupljenja krvi umrla služkinja Vodenik Amalija. Pred nedavnim se je s sekuro vsekala na levo roko, rano pa si je obvezala z nesnažno krpo, nakar je nastalo zastrupljenje krvi. Spet primer, kako je treba biti oprezen. — Zdravstveno stanje naših ljudi je sedanjí čas zelo onemogočeno in boleha mnogo ljudi, bilo je že tudi precej smrtnih primerov. — Drvarju Skrbnišku Ivanu iz Starih Slemen se je pripetila pred dnevi redka nezgoda. V žičkem samostanu je nakladal hlode. Konj ga je ugriznil v levo uho in mu ga skoraj polovico odtrgal.

Škofjan pri Mognogru. Po dolgem prizadevanju smo uspeli, da je bila nedavno ustanovljena v Škofjanu samostojna zdravstvena občina. Bila je pri nas močno potrebna, saj smo do sedaj oddaljeni od najbližjega zdravnika 11 km. Za prvega zdravnika je imenovan dr. Lojze Baraga. Novega g. zdravnika prav toplo pozdravljamo. — Pričeli smo z ureditvijo Radulje. Gradbeno ministrstvo nam je dalo po prizadevanju ministra dr. Mihe Kreka 150.000 din. Nekaj je pomagala tudi banska uprava in domača občina. — Naše Prosvetno društvo je letos prav pridno začelo z

delom. Na praznik sv. Treh kraljev je uprizorilo v dvorani lepo uspešno žaloigro »Prababica«.

Črnomelj. Lansko leto smo trpeli veliko škodo, ker nam je posebala trta. Letos se je zgodila ista nesreča, ki nam povzroča hude skrbí. — Avtomobilisti brezobzirno vozijo in se z našimi vozniki prepirajo, kar ni prav. — Tudi pri nas je trda za kruh.

Bučka na Dolenskem. 19. januarja je bilo v tukajšnji šoli zanimivo predavanje o sadjarstvu. Zbralo se je precej sadjarjev. Navzoči so sklenili ustanoviti sadjarsko podružnico. Potreba je, da se za naš kraj zgradi umetna sadna sušilnica. — V Dušeb je umrl Janez Bregar. Včni mir!

Vranja peč nad Kamnikom. V sredo 20. januarja nas je za vedno zapustila dobra, ljubezniva mama Barbara Šuštar, p. d. Pavinova mama iz Velike Lašne. Letos bi obhajala 60 letnico življenja. Imela je zelo lep pogreb. N. p. v m!

St. Andraž pri Velenju. Zaradi milejšega vremena hitijo naši gospodarji, da še v teh dneh opravijo vsa zimska dela; predvsem da popravijo one ceste in pota, ki so najbolj potrebna popravila. — Dvig vinskih cen je zelo vzradostil vinogradnike. Četudi je bil vinski pridelek v lanskem letu precej pičel, bodo vendar nekateri še precej izkupili za vino.

Školja Loka. 60 letnico svojega rojstva je te dni obhajala Marija Šifrer, p. d. Pahovčeva mama. Še danes je koražna in vesela. Vso moč pa črpa v globoki veri. Priljubljeni mami želimo številni prijatelji in znanci, naj ji Bog nakloni še mnogo srečnih let! — Naše prosvetno društvo prireja vsak četrtek zvečer ob 8 prosvetne večere s skioptičnimi predavanji. Velika udeležba priča, da so ljudje za take prireditve dovzetni. — V Celje je prestavljen ravnatelj meščanske šole Karel Sovre.

St. Jernej na Dolenskem. Umrl je Jakob Bukovec v starosti 70 let. Bil je dolgo časa cerkovnik kapelice v Novem Lurdu. Vsako leto je v mesecu maju na večer povabil okolišane k šmarnični pobožnosti. Iz knjige je prebral šmarnično berilo dotičnega dne, potem pa so skupaj z verniki zapeli litanije in nekaj Marijinih pesmi. — Dne 25. januarja pa je neizproсна smrt ugrabila vernega gospodarja na Praprečah Jožeta Mesojedca. Pokojni je bil 26 let občinski odbornik in navdušen gasilec. »Domoljub« je rad prebiral in je bil tudi sam njegov dolgoletni naročnik. Naj počivata v miru!

Naznanila

n Prosvetno društvo v Mavčičah uprizori v nedeljo 9. februarja ob 15 komedijo v 3 dejanjih »Pričarani ženine«. Vabljeni!

n Prosvetno društvo v Komendi ponovi na splošno željo občinstva v nedeljo 9. februarja ob 3 popoldne igro »Rokovnjač«. Iskreno vabljeni!

n Ig pri Ljubljani. Za predpust bo uprizorilo naše Prosvetno društvo Goldonijevo komedijo »Stric Ihtac«. Predstava bo v nedeljo 9. februarja ob 3 popoldne in ponovitev 16. februarja ob 7 zvečer. Pred igro zapoje naši študentje nekaj pesmi. Pridite pogledat in poslušat!

n Olševke. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v nedeljo 9. februarja ob 3 popoldne ljudsko igro »Miklova Zala«. Iskreno vabljeni!

n Prosvetno društvo v Mekinjah uprizori v nedeljo 9. februarja ob pol 4 popoldne velezabavno Mollierovo veseligo »Ljubezen-zdravnike«. Za nameček bo potem sledila še kratka burka. — n Fazovski odsek v Hotiču uprizori v nedeljo 9. februarja ob 3 popoldne v šoli igro »Krvava špenja v 3 dejanjih. Vljudno vabljeni!

n Vigredi. Školski list, se narača pri upravi Vigredi, Ljubljana, Pražakova ulica 8.

n Živnorojsko selekcijsko društvo v Novem mestu ima v nedeljo, dne 9. februarja t. l. svoj redni letni občni zbor na banovinski kmetijski šoli na Grmu ob 9 dopoldan.

n Občni zbor naše JRZ bo v šmartnem pri Litiji 9. februarja po prvi sv. maši. Pridite gotovo!

n Okrajni odbor Kmečke zveze za litijski okraj sklicuje svoj letni občni zbor za nedeljo 16. februarja ob 9 dopoldne v Prosvetnem domu v Litiji. Vse članice morajo poslati svoje zastopnike.

n Bojevnika skupina Novo mesto in okolica v Novem mestu ima 9. februarja ustanovni občni zbor. Po prihodu zastopnikov s prvim vlakom iz Ljubljane bo v kapeli sv. Jožefa na Grmu sveta maša z libero, po maši v telovadnici meščanske šole skioptično predavanje in nato ustanovni občni zbor.

n Fantovski odsek na Blokah priredi 9. febr. veseligo »Občinski tepček«. Vabimo vse prijatelje naše mladine!

n Prosvetno društvo Trboje vabi vse prijatelje smeha in dobre volje na zelo krasno komedijo v 3 dejanjih »Pričarani ženine«, in sicer za nedeljo 9. februarja ob 8 popoldne v dvorano Prosvetnega doma v Trbojah.

Rabljeva roka

Angleško spisal J. Fletcher Ray.
Poslovenil Franc Poljanec.

»Ne, ne morem počivati.« je odvrnil, »dvakrat sem slisal. Ne, počivati ne morem, nekaj čudnega se bo zgodilo nocoj to noč, Izaak. Na vso moč se bojim.«

»Ne, nerad povem, ti bi se smejal. Pa sem vendar prepričan, da sem slisal.«

Nenadoma me je zgrabil za roko.

»Zopet! Le poslušaj!«

»Poslušal sem, jasno in slaško je skoz noč prihajalo petje nekega tiča, pa vendar slajše, kakor je kdaj pel zemeljski tič. — Poslušala sva in se močtem drug k drugemu stiskala.

Prišel je Daniel. Petje je nenadoma utihnilo, spogledali smo se, nihče pa ni rekel besedice, tedaj —

»Glejta!« je povzel Daniel; glas mu je bil ves razkav in tuji.

»Glejta!«

Nad vrhom tam čez sva zagledala.

Ni bila danica pa tudi večernica ne, pa tudi nobena zvezda ne, ki bi jo bile kdaj gledale človeške oči. Bila je nova zvezda, nenavadne in prečudne svetlobe, in ko smo stali in opazovali, smo videli, da se zvezda giblje; giblje s slovesno veličastnostjo in se nam vedno bolj bliža; nato se je pa nehala gibati. Obvisela je pod nebesom in svoje dolge poševne žarke sipala na smo se čudovali: tedaj se je od tam prikazala pri Korneljevi gostilni tam pri Betlehemu. In še smo čudovali: tedaj se je od tam prikazala proga bleščeče srebrne svetlobe, ki je žarela nad polji in griči, da nas je njen blišč kak slepil.

In tisto noč, svetlejšo v tej luči, kakor je luč najbolj žarkega sonca, smo zagledali svoje črede in trope, ki so obstale in strmele proti nebesu. Bil je čuden prizor, ko smo gledali govedo, ovce in koze, katerih glave so bile vedno pri tleh, zdaj smo jih pa videli, kako so strmele proti nebesu, prav tako, kakor mi ljudje gledamo kvišku.

Nekaj časa nas je bilo preveč strah, da bi kaj rekli. Nič temu podobnega nismo še nikoli videli in nikoli slisali kaj podobnega praviti. Zdelo se mi je, da se mi je moralo sanjati.

»Ali si videl, da se giblje?« sem rekel.

»Sem,« je odvrnil Efraim.

»Sem,« je odvrnil Daniel.

»Glejta,« je znova povzel Daniel in s palico pokazal proti ovcam, saj jih je tudi on videl, kako so strmele proti zvezdi. Niti glasu ni bilo slišati. Hudo sem se bal.

»Kaj misliš ti, Efraim?« sem v strahu zašepetal. »Kaj to pomeni?«

»Ne,« je dejal, »ne vem, kaj to pomeni. Morebiti prihaja konec, ko bo Bog v svojem srcu zdrobil človeške otroke. — Ah gorje meni, zakaj mojih grehov je veliko — — —«

Pogledal sem Daniela; obraz mu je bil kakor človeku, ki ga je prizadelo. Usta so se mu premikala počasi, ko je mrmral:

»In zgodil se potem, da izlijem svojega duha na vse meso; in pokažem čudeže zgoraj na nebu in spodaj na zemlji.«

»Glejta!« je zavpil nenadoma in skočil na noge, »glejta! konec je.«

In sredi svetlobe poti se je prikazala bleščeča postava nenavadnega veličastva. In padli smo na svoje obraze; hudo smo se namreč bali.

Prenehal je. Zaslišala sem začuden in osupel vzdih in videla, da je Hermas strmel v

Joel, 2. 28.

pastirja, zraven pa božal jagnje, kakor da ne ve, kaj dela.

In glejta!« je dejal Izaak, »angel nas je nagovoril in rekel: »Ne bojte se, zakaj oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo. Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zvečkar, ki je Kristus Gospod. In to vam bo znamenje: Našli boste dete, v plenice povito in v jasi položeno.«

Ko je še govoril, je stegnil roko, kakor da nas hoče blagosloviti, in prav tako je šel v nebesa. In ko smo ga gledali, je bilo z njim na vso moč veliko nebeških duhov, da je bil ves nebes poln luči in trepetanja tolikih peruti. Gledali smo jih, kako so belo žareli pod zvezdami pred temno modro nebesno zaveso. Nekateri so nam bili blizu kakor divja smokva tam-le in skoz noč smo slisali sladke napeve nebeške muzike, ko nam je prepeval angelski zbor. Besede, ki so jih peli, so bile pa te:

Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bógu po volji.

O Rehekal tebe še ni bilo na svetu, ko sem slisal to petje, pa mi še vedno po ušesih doni. In kadar je dan dolg in noč težka in spanec ne pride blizu, ga slisim in sem vesel; saj mi težko breme olajša in prinese mir in veselje na utrujaljivo pot. In vem, da bom kmalu slisal angele peti na vekoma.

In ko smo še čuli in poslušali, se je primerilo, da petja ni bilo več slišati in so nam angeli izpred oči zginili. Zvezda je pa še svetlo in jasno gorela nad blevom tam doli. Zagrnila nas je velika tihota; in za nekaj časa smo obnemeli.

Nato je spregovoril Efraim in rekel: »Pojdimo!«

In videl sem, kako je govoril s težavo, in trepetal kakor list, ko pada.

»Vstanimo in pojdimo brž v Betlehem in pogledjmo to reč, ki se je zgodila.«

Naš kmet in draginja

V zadnjem času so drugi stanovi začeli nekako postrani gledati na kmeta. Tu in tam se slišijo očitki, da je kmet kriv današnje draginje, češ da žene cene svojih pridelkov umetno kvišku. Kmalu ga bodo začeli mestni ljudje in delavci celo blagovati, misleč, da živi sedaj v blagostanju in izobilju. Zato bo prav če temu vprašanju stvarno, objektivno pogledamo do dna, da ne bo zmote in neutemeljene zavisti.

Da je bil slovenski srednji in mali kmet, ki je v ogromni večini med našim kmečkim ljudstvom, do zadnjega časa v veliki gospodarski krizi, ne more nihče oporekati. Dejansko tudi ni nihče oporekal. Ko so se pa začele dvigati cene raznim življenjskim potrebščinam iz razlogov, ki smo jih navedli v prejšnji številki »Domoljub«, so nekmečki ljudje (meščani, delavci, obrtniki itd.) kar hipoma zavpili, da kmet dela draginjo, ker se hoče od nje okoristiti in dobro živeti.

Nejevolja nad kmetom je pojav, ki ga je kaj lahko razložiti! Noben pridelalec in izdelek človeških rok ni tako splošno, redno in neobhodno potreben človeštvu, kakor kmetijski pridelki, pa naj bodo v obliki poljskih pridelkov, vrtnih sadežev, živine, masti itd. To so res sredstva, ki so potrebna slehernemu človeku, in sicer brez izjeme. Z obleko, obutvijo, raznim kolonijalnimi blagom itd. nisi v stiski takoj, zato podražitve ne občutiš tako neposredno kot pri prehrani. Z marsičem lahko vsaj nekaj časa potрпиš, marsičemu se v težkih dneh moreš odreči, a jesti moraš vsak dan. In če se sredstva prehrane podražijo, je učinek podražitve najboljčutljivejši in najvišji.

V normalnih časih malokdo premisli, kako važno vlogo igra kmet in njegovo delo

v človeški družbi. Kadar je vsega poceni v izobilju, kaj radi le iz nekega zanesenjaštva deklamiramo, da »je kmet stebel naroda in državec. V težkih časih pa se šele pokaže, kako je takšno deklamiranje resnično! In v takih časih živimo sedaj. Ob tej nenadni zavesti pa marsikdo — večina — začuti resničnost vsega obrabljenega izreka »o stebrecu hipoma na svoji koži. Odtod pa izvira po vseh pravih duševnega delovanja tudi domneva da kmet povzroča draginjo; ta domneva se hitro spremeni v trditev in obsojanje. Kako je s to rečjo?

V mislih imamo našega slovenskega kmeta. Vsak količak razgledan človek dobro ve, da je slovenska kmetijska proizvodnja v najvažnejšem pridelku — žitu — pasivna. Pa ne samo v pšenici in drugih žitih, ampak tudi v koruzi, ki je važna ne le za prehrano ljudi, marveč tudi za krmljenje živine, ki se pita. Zato se nikdar in nikoli ne smeta metati v en »kmečki« koš slovenski kmet in pa vojvodinski kmet.

Sedaj se pa vprašajmo: pri katerem kmetijskem produktu se je draginja začela: Pri pšenici in pšenični moki? Od dviga cen pšenice (ki je posledica zadnjih navedenih vzrokov) je imel slovenski kmet **gole izgube**, ker je ne prodaja, ampak celo kupuje! Moko je moral dražje kupovati kot poprej. Za pšenico je prišla koruza. Pri pitanju volov in prašičev brez koruze ne gre dobro. Doma jo je premalo — torej jo je treba kmetu kupiti. Če je koruza dražja, se mora podražiti živina zlasti pitovna za zakol. In če moraš več dati za moko, moraš neke več dobiti za svoj pridelek: za živino, mleko, sadje (če ga kaj je!), krompir itd.

Pa to ni vse! Za koliko so se pa sporedno s podražitvijo glavnih prehranjevalnih potrebščin podražili industrijski izdelki? Kmečke družine so večidel številne, zato je kmet posebnost težko prizadet ob podražitvi družinskih potrebščin, ki jih proizvaja industrija. Tako ga je draginja kar dvojno zadela. Ali ni upravičen zahtevati, da se tistemu, kar ima itak v skromnih količinah napredaj (n. pr. krompirja, mleka, fižola, vina, živine, prašičev) izravnajo cene s cenami pšenice, koruze in industrijskih izdelkov?

To stališče našega kmeta je samo pravično, nič samoljubno. Pravijo, da danes veliko denarja dobi za svoje pridelke, ne pristavi pa takoj, da ga mora tudi veliko izdati, da vzdrži svoje gospodarstvo in oskrbi svojo družino. Naš kmet dejansko za svoje delo ni nič bolje plačan, kakor je bil pred draginjo. Če dobi več, mora tudi izdati več. Plačilo ni večje. Nikogar pa ni, ki količak pozna dejanske razmere, da bi ne vedel, kako je bil naš kmečki človek pred sedanjo vojno najslabše plačan za svoje delo. V tem se tudi sedaj ni položaj izboljšal.

Če se je kmetovo gospodarsko stanje vendarle na videz nekoliko izboljšalo, je to izboljšanje res le videz. Kak dinar je morda več pri hiši zato, ker je naš vaški človek od sile varčen in dostikrat stiska dinar, ki bi ga moral že zdavnaj izdati. Vsak groš pa, ki ga stiska, je trdno prisluzen, noben zlahka pridobljen. Zato kaže izrazito nepoznanje gospodarskih razmer na kmetih, kdor dolži našega kmeta, da povzroča draginjo in se z njo na račun drugih slojev okorišča.

Težki časi, ki v njih živimo, ne smejo nobenemu stanu v naši narodni in državni skupnosti zamegliti jasnega pogleda na resnično stanje kmečkega stanu in nihče nima pravice, našemu gospodarsko vedno trdo prizadetemu slovenskemu kmetu delati krivico.

In brž smo vstali in šli, prav kakor je bil angel ukazal. »Toda pomisli, Efraim, sem dejal. »Kaj pa s čredo?« tam-le v grmovju je bilo namreč nekaj zverj; v mraku smo jih bili slišali. — Pa se še ozri ni, ampak naprej drl s tako naglico, da je svojih sedemdeset let kar utajil.

»Kaj meniš, da ta, ki nam je ukazal, naj gremo gledat Njega, o katerem so govorili Mojzes in preroki, naših ovc ne bo varoval? Pojdimol! Kristusa poiščimo!«

In še bolj je hitel, kakor da se za nič ne briga razen samo za to reč, dasi je doslej za ovce bil vedno skrben.

»Pa kam greš?« je rekel Daniel, kje v Betlehemu pa meniš Dete dobiti?

»Glejta!« je zavpil Efraim in s palico pokazal proti zvezdi, nato pa proti Kornelijevemu hlevu. S trepetajočo naglico smo drli proti tistemu kraju. Pri vhodu je stal neki Jožef iz Nazareta. Efraim ga je dobro poznal še iz tistih časov, ko je živel še v Davidovem mestu.

Zdaj pa, ko smo prišli na kraj, smo obstali, saj nismo vedeli, kaj in kako bi naj rekli. Jožef je dvignil roko in tako ukazal, naj bomo tiho; pa nam je vendar pomignil proti vratom.

»Pat,« je zašepetal, »ona spi. Ukazala mi je, naj vas tukaj čakam. Poslušajte!«

In slišali smo jok Deteta — novorojenčka. Jožef je oči s pričakovanjem uprl v leseni zapah pri vratih. Prav ko so naše oči šle za njegovimi, so se vrata odprla. In tedaj, Rebeka, smo zagledali tvojo mater Joanno. Rekla nam je, naj vstopimo, in šli smo noter. S sklonjenimi glavami smo poklekli — tja pred Dete Jezusa.

Nekaj časa smo ga komaj mogli videti, bila je namreč samo ena svetiljka, pa je tudi nismo upali preblizu držati, da bi Detetovim očem ne škodovala. Jožef je pa Detetov obraz pred

lučjo zasenčil, in mi smo gledali, klečali in molili.

»Ne kakor da bi bil Kristus videti prida drugačen kakor kateri drug otrok, da bi človek to mogel povedati. V pleničje je bil povit, kakor je bil bleščeč angel napovedal. In na slami je ležal v surovih jasliah. Na njem je bilo pa nekaj, kar ni bilo nič podobno temu, kar smo kdaj videli. Tako, da nismo mogli nič drugega, kakor svoje glave prikloniti.

»Ker je bila, Rebeka, tvoja mati Ivana navzočna od začetka, daj, naj tvoji prijateljci, Rimljanovi ženi ona pove to zgodbo do konca.«

»Tu je Izaak nehal pripovedovati: sedel je in se preko hribov zagledal s tistim čudnim in daljnim pogledom v oči, kakor da vidi samo Dete v jasliah. Tudi se ni nič potrudil, da bi skril solze, ki so se mu zbirale. Hermu so se oči zameglele, je namreč vedno nežnega srca. Jaz zase sem bila pa tudi prepolna, da bi mogla kaj reči. Opazila sem solzo, ki je pastirju zdrknila po zagorelem, razoranem obrazu, in so mene samo skoro premagale solze, pa sama nisem vedela, zakaj.

Nekaj časa smo tako sedeli. Nato je Rebeka molk pretrgala. »Ali bi nas ne hotel v tisti hlev vzeti, Izaak? Jaz bi rada zopet videla tisti prostor, kjer je ležalo Dete. In Suzana in Hermas bi tisti kraj tudi rada videla.«

»Seveda, kako rada!« je zavpil Hermas, »pojdiva, mati, dajva, poglejva hlev in jaslji, kjer je ležalo Dete Jezus!«

»Ej, otrok moj,« je rekel Izaak, »videl ga boš, nikar se ne boj. Najprej moramo pa kaj založiti, saj smo prigrizka potrebni.«

Tako smo sedli prav na kraj, kjer se je bil prikazal bleščeči angel, in uživali hrano, ki jo je bil Izaak pripravil s svojimi rokami. Nato smo pa pot nadaljevali proti Betlehemu. Ni bilo dolgo, pa smo prišli na tisti kraj. Bila je samo surova staja za živino, kakor je v hribih navadna. Pa se je Izaak vendar odkril

in glavo globoko priklonil, preden je vstopil. Nama je kar sapo jemalo, ko sva vstopala. Hermas je obstal in me za roko prijel, preden je vstopil. Saj je bilo, kakor da stojiva pred samim najsvetejšim.

»Tam so bili trije hlevi, prav kakor jih zdaj vidita,« je dejal Izaak s pritajenim glasom (zanj so bili namreč celo kamni posvečeni). »In v srednjem, ki je, kakor vidita, nekaj širši ko druga dva, je bilo Dete rojeno in je ležalo prav v tehle jasliah.«

Hermas je potihem odšel naprej, se nekaj časa obotavljal, nato stegnil roko, se dotaknil izsekane skale in počasi šel s prsti preko nje. Izaak ga ni zadrževal. Glavo je nizko sklonil. Nato je izpregovoril; glas se mu je tresel v sveti ljubezni.

»Skoro tri in trideset let je tega, kar je v tem hlevu brezmadežna žena rodila Jezusa iz Nazareta, božjega Zveličarja. In glejta! prav zdaj živi v Galileji in dela čudovita dela ljubezni in milosti.

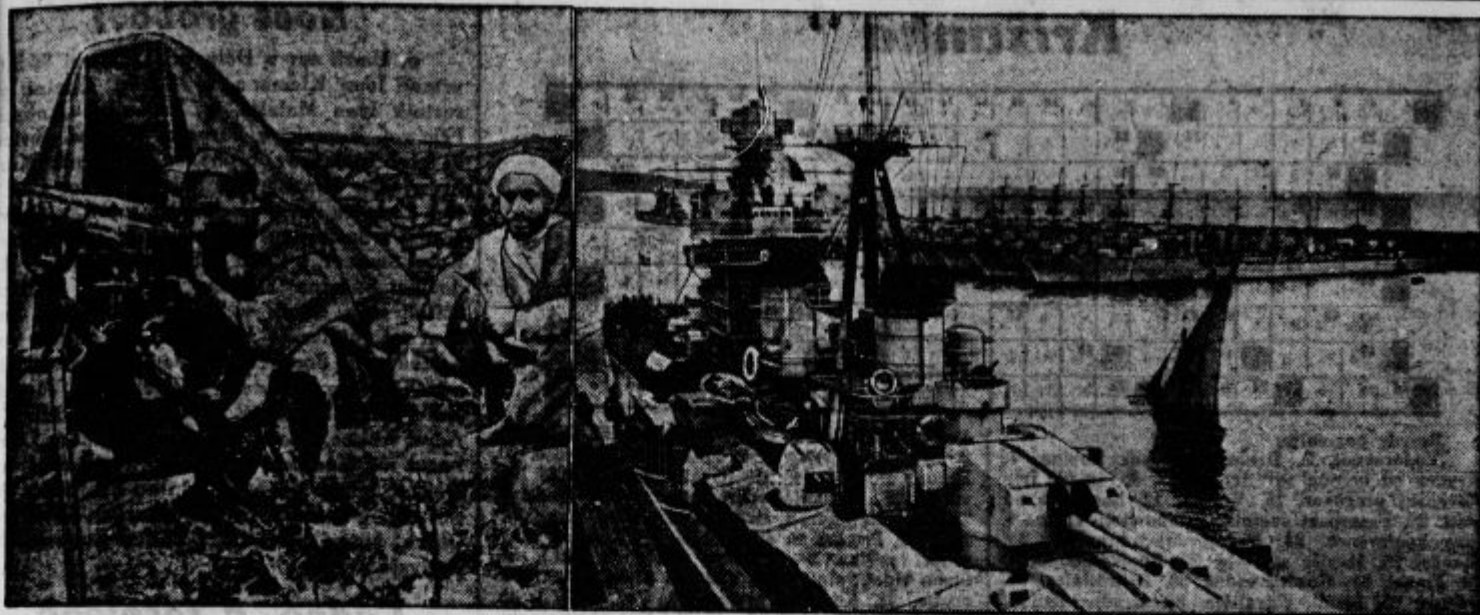
Prav na tem kraju sem z Efraimom in Danielom klečal tisto noč ko so peli angeli. Tam-le je stal Jožef, tesar s svetiljko v rokah, in tu je ležala ona, ki jo je Gospod izbral za Mater Najvišjega.

In še enkrat je pred jaslji pokleknil. Tedaj mi je moj sin Hermas, ki je vse to poslušal, položil roko na roko in me vlekel, naj se priklonim, da mi nekaj na uho pove.

»Mati,« je zašepetal in boječe gledal proti jasljam, »o mati, ali bi jaz ne smel leči tja notri, kjer je ležalo Dete?«

Vzdignila sem ga na roke in ga položila tja na slamo. Zaprl je oči in se nasmehnil. Njegovi temni kodrasti lasje so mu padali na stranice jaslji. Mislim, da nikdar ni bil lepši. O, da bi bil Scipio tu, sem si mislila. O, da bi bil slišal pripovedovanje Izaakovo in bi prav zdaj mogel gledati svojega sina, kako leži na svetlem mestu ob pastirjevem srcu. (Nadaljevanje prihodnj.)

* Betlehem se imenuje Davidovo mesto, ker je bil kralj David rojen v Betlehemu.

Francoske kolonialne čete, mešan činitelj v trenju med francosko in nemško vlado. — Francoske vojske brodovje, ki bi ga Nemci rabili v boju proti Angliji, Francozi bi ga pa neradi dali

Torpediranje 4 italijanskih ladij

Tri angleška letala so pazila 28. januarja skupino italijanskih vojnih ladij. Letala, ki so nosila s seboj torpeda, so takoj izvedla napad in s tremi torpedi potopila štiri italijanske vojne ladje, med katerimi so bile dve podmornici, en rušilec in še ena pomožna vojna ladja. Vsa angleška letala so se vrnila v svoje oporišče.

Vzrok za smrt generala Metaxasa je bila izjava angleškega generala Wavella, da Anglija ne more več pošiljati pomoči Grčiji, trdi italijanski tisk.

Učite vojske tako, kakor da bi bila Rusija že v vojni, je ukazal podrejenim rdeči vojni minister Timošenko.

79% ameriškega prebivalstva nasprotuje vsakim mirovnim pogajanjem z Nemčijo, je ugotovil znani Gallupov zavod za raziskavanje ameriškega javnega mnenja.

Rajši bi umrl v boju proti Nemčiji, kakor živel pod njeno oblastjo, je izjavil ameriški minister Knox na zboru čikaških trgovcev.

Sovjetski list priznava upravičenost prepovedi komunističnih listov v Angliji.

Angleške čete v Severni Afriki so zasedle Derno in se bližajo Bengaziju.

Dr. Fileva bolgarska vlada je podala ostavko, ki pa je kralj Boris ni sprejel.

Japonski sunanji minister pripevduje skorajšnji podpis prijateljskega dogovora med Sovjetijo in Japonsko.

Velike naprave za proizvajanje polkoka in lignita bi rado postavilo v Jugoslaviji madžarsko podjetje »Termoekonomija«.

Nemška oborožena moč v angleški luči

Nemčija ima sedaj kakih 210 divizij po 20.000 mož, z dopolninimi četami vsega blizu pet milijonov vojakov in do 14 oklopnih divizij. Od te vojaške sile je kakih 20 divizij v Holandiji, do 80 divizij v Franciji, kakih 6 divizij na Norveškem, 4 na Danskem, vzdolž sovjetske meje 60 divizij, 20 divizij v Avstriji in na Češkem, v Romuniji kakih 10, v Italiji morda 2 diviziji. 60 najboljših divizij je pripravljenih za vdor v Anglijo, sodi angleški dnevnik »Manchester Guardian«.

Naprave za proizvajanje alkohola je lesa ponuja Jugoslaviji neka nemška tvrdka.

48. rojstni dan je praznoval te dni bolgarski kralj Boris.

JULES VERNE

GOSPODAR SVETA

To je bilo sedaj čisto gotovo. Preteklo noč je leteči stroj preletel daljavo med Erijskim jezerom in Severno Karolino in zdaj aparat mirno počiva na dnu Orlovskega gnezda. Kraj je bil edinstveno pripraven za ta umotvor ženialnega inženirja. Toda Bog ve, ali ni v teh globokih votlinah našel tudi kak drug skriven izhod, da je mogel v svet tudi brez Epuvante?

Zdaj mi je bilo vse jasno! Zdaj sem razumel, kako in zakaj sem prejel pisma iz Orlovskega gnezda, v katerem mi je grozil s smrtjo.

Ne umaknivi pogleda s kamenitnega orla, sem ostal kot v zemljo vkopan, globoko v dno duše pretresen, vprašajoč se v srcu, ali ne bi sedaj poskušal, pa naj se zgodi, kar koli, da ta aparat uničim, preden bo ponovno pričel svoje vožnje čez hribe in doline.

V tem zaslišim korake.

Obrnem se.

Približaval se mi je kapitan, gledajoč me naravnost v oči.

Nisem se mogel več obvladati.

»Orlovsko gnezdo... Orlovsko gnezdo... mi nehotе uide iz ust.

»Da, gospod nadinšpektor Strok.«

»In vi... gospodar sveta...«

»Da, sveta, kateremu sem se že javil, kot najmočnejši med vsemi ljudmi na zemlji.«

»Vi?« kriknem v neizrokljivem začudenju.

»Jaz, osebno,« odgovori ponosno, »jaz... Robur... zmagovalc!«

XV.

Bogu enak.

Tu sva si sedaj stala nasproti, v razdalji dveh korakov, oči ostro uprte drug v drugega.

Prekrižanih rok je zrl v mene, da sem kar drevenel pod njegovim pogledom. Resničen sriah me je zagrabil. To ni bil pogled človeka, ki ima svoje duševne zmožnosti povsem v redu, ne, to je bil pogled blazneža.

Približal sem se mu.

»Kapitan Robur,« začnem, »že sem vas enkrat vprašal, na kar pa nisem dobil odgo-

vora: Kaj mislite storiti z menoj? Ali mi hočete vrniti svobodo?«

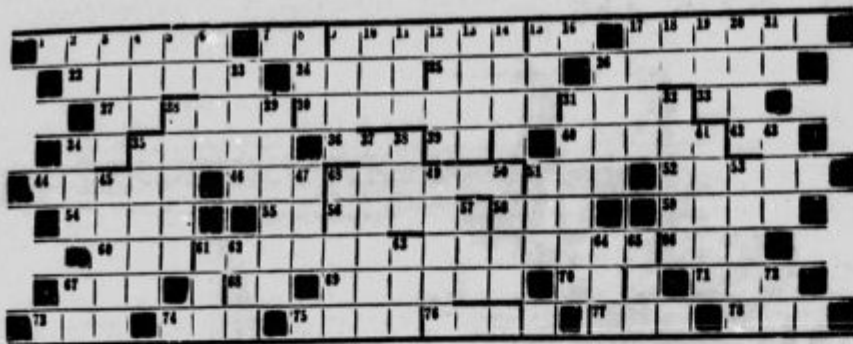
Bistro sem ga opazoval. Roburja so obvladovalе neke misli, ki ga niso hotele več izpustiti. Kretnjo, katera mi je že prej padla v oči, ko je zamišljen letal po kotlini, to krettnjo je spet ponovil. Dvignil je obe roki proti nebu in zdelo se je, kot da ga neka nepremagljiva sila vleče kvišku; kot da ne pripada več zemlji, temveč se hoče za stalno naseliti tam gori v svobodnem vsemirju.

Ni me počastil s nobenim odgovorom — kot da me sploh ni slišal ali razumel — so je podal v votlino; njegova pomagala sta mu sledila.

V noči, ki je sledila temu prvemu dnevu, sem spal na kupu suhe trave v neki votlini, kamor so mi prinesli tudi hrano. Drugi in tretji dan so nadaljevali z delom. Robur je komaj kako besedico spregovoril s svojima pomagalcema. Ona dva sta se trudila, da spravita stroje v red. Kdo ve, kam je Epuvanta nameravala spet odleteti?

Koliko časa bo pač trajal ta odmor Epuvante v luki Orlovskega gnezda?... Tega nisem mogel vedeti. Vendar sem opazil, da so popravila in vsa oskrba Epuvante bila končana dne 3. avgusta popoldne. Oddelek za tovor v njeni notranjosti je bil dobro založen z živim. Vse ostali materiali sta kapitanova pomagala znosila na kup, pod katerim je ležala debela plast suhe trave. Vse to mi je dokazovalo.

Križanka

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. Drobec, obrusek kovine. 7. Kratica od besede »svetic«. 9, 30, 48, in 61. Lep slovenski pregovor. 15. Veznik. 17. Nasprotje od stati. 22. Francoski svetnik, ustanovitelj Vincencijeve konference. 24. Vzgojevanje, hranitev. 25. Stavba. 28. Manjše svetišče. 27. Enojka na karti. 28. Planet. 31. Gozdni sadež. 33. Pritrdilnica. 34. Učenje. 35. Shodi, zbirališče. 36. Uradna listina. 39. Besedica, s katero nudimo. 40. Južna zdravilna rastlina. 42. »Na razpoložanje« (krat.). 44. Prsa. 46. Okrajšava besede »senjor« (starejši). 51. Koroški pozdrav. 52. Z brki. 54. Stenski opaž. 56. Veznik. 56. Bohoten, prekipeljav. 58. Ve, razume. 59. Svetopisemska oseba. 60. Hoditi. 66. Del obleke. 67. Glagol premikanja. 68. Nikalnica. 69. Slaba lesena stavba. 70. Domača poročevalska agencija (kratica). 71. »Noč« v ljubljanskem narčju. 73. Osební zaimek. 74. Plačilno sredstvo. 75. Eksotično mazilo. 76. Poljski pridelek. 77. Osební zaimek. 78. Ne govori.

Navpično: 2. Predlog; lombardska reka. 3. Svetopisemska oseba. 4. Tanka stvar. 5. Števniki. 6. Blagovni vzorec (kvadratasti). 8. Sredstvo za zvezanje. 9. Pomanjkanje. 10. Del voza. 11. Neljub veleznik. 12. Moško krstno ime. 13. Moderno oro-

žje. 14. Maščoba. 15. Trije samoglasniki. 17. Drug izraz za »seboj«. 18. Pesnitev. 19. Stari oče. 20. Zagon, navdušenje. 21. Kazalni zaimek. 23. Bog vojne. 26. Najbolj razširjeno prevozno sredstvo. 28. Nasilno odvzeti življenje. 29. Kraj iz sv. pisma. 31. Prostor za avtomobile. 32. Domača zdravilna rastlina. 34. Časovna enota (4. skl.). 35. Slabo videti, slutiti. 37. Tisti, ki kliče. 38. Strelno orožje. 41. Kemična prvina. 43. Vodna žival. 45. Z vodo in milom očistiti. 47. Kratica nekdanjega jugoslov. polit. stranke. 48. Težava. 49. Vrsta tatu. 50. Prostor kmet. hiši. 51. Del rečnega korita. 53. Domača perutnina. 57. Debel kos lesa. 61. Zemlja, ilovica. 62. Trije isti soglasniki. 63. Priprava za merjenje časa. 64. Železnica. 65. Vrba žalujka. 67. Veznik. 72. Pogojniki.

Kino »Društveni dom« Dol. Logatec

predvaja film »DON BOSCO«. Film prikazuje življenje svetnika od rane mladosti v borbi za Kristusovo vero, ter kot tolažnika revnih in zatiranih. Film priporočamo vsakomur! Predstave v soboto, dne 8. februarja ob 8 zvečer, v nedeljo, dne 9. febr. pa ob 4 popoldne in ob 8 zvečer.

Nov ilustrirani tednik

»DRUŽINA«

razpisuje svojimi naročnikom nagrade:

3 nagrade po 1000 din, 4 po 500 din, 10 po 200 din in 20 celoletnih naročnin »Mladika«

Pri nagradi boste upoštevani samo, če poravnate celoletno naročnino 80 din vsa do 10. februarja 1941. Rok je kratek, pohitite! List se tiska na lepem papirju s slikami in je primeren za vezavo koncem leta. Format 24 x 31. Prva številka je že izšla, zahtevajte jo na ogled!

Uprava »DRUŽINE«, Celje, cesta na grad št. 20

valo, da hoče Robur za vedno zapustiti Orlovsko gnezdo.

Vedel je, da se je javnost že začela zanimati za ta kraj, da celo prebrati so hoteli nanj. Ta poskus se bo prejel ali slej ponovil in ni izključeno, da komu enkrat uspe; zato je najbolje, da se odstranijo vsi sledovi njegovega tukajšnjega bivanja in njegovega dela.

Sonce je že zatopilo za vrhove Modrih gor. Nedvomno hoče Epuvanta prej pričakati noč, preden bo pričela s svojim poletom. Kajti nihče še ni mogel slutiti, da se iz avta in ladje more spremeniti tudi v avion. Visoko v zraku je ni bilo možno opaziti, vsaj javljeno še ni bilo od nikoder kaj takega.

Okrog devetih zvečer je bila v dnu kotline črna tema. Nobena zvezda ni blestela na nebu; zagrnjeno je bilo s temnimi oblaki, katere je nakopičil vzhodnik.

Eden kapitanovih pomagačev zažge suho travo in takoj je bilo vse v plamenih. Gosti dim se je jel valiti preko pečin Orlovskega gnezda. Še enkrat so prebivalci Morgantona mogli misliti, da ognjeni zublji napovedujejo izbruh ognjenika.

Naenkrat me zagrabi močne roke in me odvedejo do aparata. Vsaka upiranje je bilo zastonj; končno pa je bilo tudi bolje, da me odvedejo proč, kot pa da bi me samega, brez hrane pustili v tej pekleni kotlini.

Moral sem spet v kabino in zaklopec nad menoj se je zaprl. Prav tako, kot pri Niagari

tudi to noč nisem mogel opazovati manevriranja Epuvante.

Začel sem ropotanje strojev. Jasno sem čutil, kako je aparat izgubil zvezo z zemljo in se začel zibati v zraku. Tedaj povzamejo turbine izredno brzino in ogromna krila prično s pravilnimi udarci bičati zrak.

Epuvanta je torej plula nad Apalaškim pogorjem. Toda v katero smer? Ali se bo preko Severne Karoline obrnila proti Atlanskemu oceanu?... Ali proti zapadu, da prepluje Tiho morje, ali proti jugu v mehiški zaliv?... Po čem bom mogel zaznati, ko se spet zdani, rad katerim morjem letimo?

Tako je minilo več ur. Nebroj misli, brez vsake zveze, se je podilo po moji glavi.

Končno prodre v mojo kabino prvi jutranji svit. Nisem vedel, ali mi bodo dovolili na palubo. Pritisnem na zaklopec; popustil je. Takoj sem se podal na svoje običajno mesto.

Okoli Epuvante se je razprostiralo obzorje nekega morja. Leteli smo v prilično veliki višini nad oceanom.

Sedaj sem videl, kar za one prve nočne vožnje nisem mogel videti, namreč kako ona ogromna krila delujejo, udarjajo enakomerno gori in doli, medtem ko turbina pod aparatom kot vijak vrta v zrak.

Po položaju sonca sem dognal, da letimo v južni smeri, potemtakem je morje pod nami Mehiki zaliv.

Novi grobovi

Umrli so: v Dolu pri Ljubljani 86 letni vrtnar Ivan Klemenc, v Metliki 78 letni posestnik Ivan Malešič, v Trbovljah Antonija Fric roj. Rupnik, v Jarenini v Slov. goricah 91 letni Slomškov birmanec posestnik Karel Knuplež, v Dravogradu 72 letni Viktor Goll, v Dol. Logatcu Ana Miselj roj. Prosen, v Dravogradu industrialec Viktor Goll, v Mariboru Karel Stancer, v Celju Sebastijan Selšek, v Radovljici 84 letna Terezija Vurnik, v Brezicah učitelj Ivan Ranfl, v Stari Loki Marija Bergant roj. Müller. — V Ljubljani so odšli v večnost: Marija Jeranič roj. Jemc, posestnik Janez Klemenc, revident dr. žel. v p. Meršeti Anton, Pavel Knapič, svančnik drž. žel. v p. Adolf Kuček, vdova po želez. uradniku Leona Legat roj. Korošec, ugledni zdravnik dr. Franc Dolšak, vdova po poduradniku Františka Boršč roj. Ovsenar, babica Marija Sever roj. Oblak, trgov. sotrudnica Anica Svetina. Naj počivajo v miru!

Čudno, a resnično

Mažja vojna v Avstraliji. V Avstraliji so zagospodarile podivjane mačke, katerih število gre na tisoče. Vdirajo v gozdove in farme ter hude gospodarijo med pticami in perutnino. Neki farmer je samo v eni noči ubil 180 mačk. Popotniki pripovedujejo, da se vršijo v nočnejosti dežele pravcarke mačje vojne, pri katerih je dovolj mijavkanja, krvi in ranjencev. Za človeka, ki bi zašel med podivjane mačke, bi bila prava nevarnost.

V Ameriki živi dekle, ki bi bila ljubka in čedna nevesta. A njen sloves, ki se širi po vsej naokrog, ne izhaja toliko iz lepote kot iz njene nenavadne moči. Dekle je tako močno, da z golo pestjo zabija žebelje v dva centimetra debelo desko, z zobmi pregrizne žebelj in dvigne s tal šest ljudi dobre mere. Po svoji moči se torej lahko meri s povprečnim moškim, po kratki rokoborbi bi ga položila na tla.

Srečne žabe. V kanadski pokrajini Quebec so doživele žabe urečen čas. Uradni list kanadske vlade je namreč objavil, da je prepovedano lovit žabe od 15. julija do 1. septembra. V okrajih St. Johns in Missiqui pa je lov na žabe prepovedan za dobro celih dveh let. Vlada utemeljuje lov na žabe s tem, da je povpraševanje po žabjih krakih vedno večje, zaradi česar se je bati iztrebljenja žabjega rodu.

Zdelo se je, da bo dan vroč. Na zapadu so se zbirali črni oblaki svinčene barve, označujoč nevihto. To je opazil tudi kapitan, ki je prišel na krov, da izmenja svojega pomagača pri krmlu.

Popoldne smo se spustili na morje. Brezmejna morska ravan je bila povsem prazna. Niti na skrajnem obzorju ni bilo videti kakke jadra ali dima. Zato je bilo tudi nemogoče opaziti avion, ko je letel po zraku.

Ko se je bližal večer, je sonce zašlo za krvavi horizont. Morje je žarelo okrog Epuvante, kot snopi isker. Pričakovati je bilo »pasjega vremena«, kot pravijo mornarji.

Tudi Robur je to dobro vedel. Moral sem spet v kabino. Malo kasneje sem po ropotu strojev spoznal, da se aparat potaplja. Kmala nato smo pluli v mirni globini po morjem.

Utrujen od telesnega in duševnega napora sem kmalu trdno zaspal. Ko se spet zbudim, je bila Epuvanta že na morsk gladini. Sel sem na palubo in opazil, da preti od severozapada huda nevihta. Težki črni oblaki, iz katerih so švigale strele, so se valili po nebu. Dalnji grom je stresal ozračje.

Tesno mi je postalo pri srcu. Naenkrat pa zhesni nad nami tak vihar, kot da bi počil parni kotel. Kot bi trenil je vzkipeło morje. Razljučeni valovi so zagrabil Epuvanto in jo začeli premetavati kot igračko.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Življenje v svetu

Riba, ki žre svoje mladiče

V egiptski reki Nil živi riba, ki je komaj večja od človeškega prsta, toda njeno življenje je silno zanimivo. Samica znese jajčeca, ki jih nato požre, ali bolje, jih spravi v ustno duplino, kjer se čez nekaj časa izležejo mlade ribice. Hkrati se izleže okrog 50—60 mladičev. Mati jih medtem še vedno skrbno čuva v ustih in jih šele čez deset dni izpljuje.

Toda tudi zdaj še dalje skrbi za svoje mlade. Kakor hitro jim preti kakšna nevarnost, se ribice takoj vrnejo v materina usta ter najdejo tam varno zavetje. Za učenjake je pri tem nastalo zelo zanimivo vprašanje, po čem spoznajo ribice svojo mater. Dolgo so delali v tem pravcu razne poskuse. Naredili so si iz lesa natančni posnetek ribe, toda ribice se za to sploh niso zmenile. Tedaj so učenjaki poskušali na drug način. Na preprost košček lesa so narisali velike ribe oči ter ga nato epustili v vodo. Ko so zadaj vrgli v posodo, kjer so bile ribice kamenček, so se ribice prestrašile ter odbrzle h koščku lesa, misleč, da je to njihova mati. Zdaj so učenjaki vedeli: oči so tisto, po katerih ribice spoznavajo svojo mater. Učenjaki so s svojimi poskusi nadaljevali. Izdoblji so v les še luknjo, podobno ribjim ustom. Ko so se ribice prestrašile, so se vse poskrile v to luknjo, kakor da bi bila to materina usta.

Ogrski kraljevi zaklad v Donavi

Ze več ko 400 let leži na dnu Donave med Ostrogonom in Parkanjem večji del zaklada nekdanjega ogrskega kralja Ludvika. Turški sultan Soliman Veliki je namreč pridrl z močno vojsko na Ogrsko. V bitki pri Mohaču leta 1526 se mu je s svojo manjšo armado postavil po robu ogrski kralj Ludvik, ki pa je bil premagan in je obležal na bojišču. Ludvikova vdova je hotela rešiti kraljevi zaklad, ki je bil spravljen v Budimu. Dala ga je naložiti na ladjo ter ga prepeljati iz Budima na Dunaj. Turki pa so zapazili ladjo, ki je vozila ta zaklad. Od bregov so jo napadli in potopili. Z njo vred se je potopil ogrski kronski zaklad. Kakor sedaj poročajo madžarski listi, je dobro znano, kje se je bila takrat ladja potopila. Tam bočejo sedaj s posebnimi pripravami preiskati vse dno Donave. Pravijo, da prav nič ne dvomijo, da bodo brez posebnih težav našli ostanke potopljene ladje, nakar bodo lahko 400 let pogremjeni zaklad dvignili.

Bitka med divjimi gosmi

Ogorčeno zračno bitko med divjimi gosmi so opazovali v bližini Geislinga v bavarskem delu Donave. V zimskih mesecih so se bile v motnih nižini nasekile mnoge divje gosi, ki so letale vsak večer v velikih jatah nad trgi in vasi. Nekega dne je priletel nov trop, nakar so se jate »domačink« kakor na povelje dvignile v zrak in napadle »pritepenke«. Ogorčena bitka je trajala kakšne pol ure. Neštele impulzane peresa so padala na tla, cevale pa so tudi mnoge izčrpane in ubite bojovnice. Zmaga so na zadnje vendarle »pritepenke« in prejšnje naseljenke so se morale v neredu umakniti.

Živali slutijo neizgode

Dognali so, da imajo živali za vremenske naravne dogodke (potrese, orkane) posebno razvit predhoden čut ter da z nagonom često premagajo nevarnost, pri kateri je človek večina ves iz sebe.

Do tega spoznanja so privedli ljudi potresni sunki. Tako poroča ravnatelj nekega belgijskega živalskega vrta, da je opazil pri živalih izreden nemir, preden je izbruhnil potres. Nenavadno bočeje so tulili Levi, celo glas pavov, ki je zmeraj nekako prodiren, je to pot zvenel drugače. Nosorogi, bizoni, antilope, gazele in jeleni so nemirno skakali sem in tja, se bočeje tiskali ob ograjo, kakor da si iščejo zavetja. Čuvaji, ki so jih skušali pomiriti, so prebledeli ter zbežali, ko se je iznenada stresla zemlja, dočim so se živali takoj nato same od sebe pomirile. Značilno je, da imajo čut za vremenske neizgode zlasti živali mačjega plemena in govedo, dočim medvedi in opice ne.

Holandski časopisi nas zdaj spominjajo, kako so se obnošale živali takrat, ko je zadela naravna nesreča Borculo. Strahoten orkan je porušil to holandsko mesto leta 1925. Na veliko začudenje ondotnih kmetov se je živina — krave in konji — takrat na paši polegla plosko na tla, hrbte v smeri, od koder se je bližal vihar, glave pa stisnila v stran med travo. Neki boerculski prebivalec je pripovedoval o svoji mački: »Hudimana, odkod imajo živali to,« je dejal. »Moja mačka je odnesla svoje mladiče na sredo travnika, zato sem radoveden šel za njo, da bi videl, kaj bo počela. Ze naslednji hip je pridivil orkan, ki je porušil mojo hišo. Gotovo bi našel smrt pod tramovjem, da me ni iz hiše izvabila mačka ter mi tako rešila življenje.«

Škorec, ki je povedal, kdo je

Pred kakšnimi sto leti je živel v Jüteborgu organist s škorcem, ki je imel izreden dar za ponavljanje poedinah besed in celih stavkov. Kadar je organistu šlo kaj narobe,

je imel navado, da je dejal: »To je prekleta stvar!« In če je prišel kakšen obiskovalec, se mu je predstavil: »Jaz sem organist iz Jüteborga, in to je moja žena.« Oba stavka je škorec potem vsako krat ponavljal, postala sta mu najljubša.

Vrli mož mu je bil pristrigel peruti, ni pa pazil na to, da se peruti pač obnavljajo. In tako se je zgodilo, da je škorec nekega dne izginil. Bilo je v poznem poletju, škorec so bili lepo rejeni, ljudje so jih lovili kot izvrstno slaščico. Tudi lovec nekega grofa iz bližine Jüteborga je bil nastavlil mreže. Ujel je veliko število ptic, pa je drugi za drugo zavijal vrat. Ostala sta nazadnje samo dva škorca. Lovec je baš segel z roko v mrežo, da enemu zavije vrat, ko je ta zavpil: »To je prekleta stvar!«

Ves prepadel je lovec roko umaknil, čez nekaj časa je vprašal: »Kdo pa si?« Odgovor iz škorcevih ust se je glasil: »Jaz sem organist iz Jüteborga in to je moja žena!« Še bolj prepadel je lovec ušel — in škorec tudi.

Izlet v spanju

Iz Ferozepura v Indiji poročajo o dejanju nekega mesečnika, ki so ga označili za rekord v tem področju.

Pandit Ramrakha je legel kakor vsak večer v posteljo in se je naslednje jutro zbudil pri železniški postaji v Kasurju, ki je oddaljena kakšnih 26 km od Ferozepura. Ni mogel pojasniti, na kakšen način je prispel tja. Ker ga je pa videlo več ljudi, si stvari niso mogli razložiti drugače, nego da je vso to pot opravil v spanju.

To potovanje, ki zasluži že zavoljo svoje dolžine vso pozornost, je bilo tem bolj nenavadno zavoljo tega, ker vodi pot, po kateri je šel ladijec, večinoma tik ob strmim prekopu in hodijo ljudje šo podnevi zelo neradi po njej.

Ramrakha pa je imel kot edino posledico te nočne hoje otekle noge, tako da je moral ostati nekoliko dni v postelji. Drugače se počuti popolnoma dobro, le svojega izleta v spanju ne more razumeti.

Dve kar tako

Slonove mačhevanje. Iz Rangpurja poročajo o nenavadno čvrstem spominu slona, ki ga je bil moški iz naselbine Bhadrak dražil in ga je slon zaradi tega hotel napasti, a so ga zadržali, da mu ni mogel storiti nič zalega. Moški se je skril pred slonom v neko hišo ter je na ta način ušel razkačenemu trdokocu. Ves dan po tem dogodku je bil slon zelo ubogljiv ter je izvrševal vse, kar so mu naložili. Zvečer pa ga je privedla pot mimo hiše, v katero je izginil moški, ki ga je dražil. Prišel do vrat, skozi katera je moški izginil v zgradbo, se je slon z vso silo svojega telesa uprl v poslopje in dobrodu razmajal vrata in vhod. Ko se je slonu zdelo dovolj razdejani, se je dal mirno odvesti naprej in se ni dotaknil nikogar več.

Skrivnosti abesinskega jezera. Jezero Tana v Abesiniji je stopilo v ospredje našega zanimanja, ker se tam vodijo borbe med Angleži in Italijani. Kmalu po zasedbi Abesinije je Italijanska akademija poslala cel trop učenjakov in poljedelskih

Pri kašlju REMEDIA Quajacol SIRUP

v temle originalnem zavoju
DOBIVA SE V VSEH APOTEKAH

Glavno zastopstvo za Slovenijo:
APOTEKA BAHOVEC, LJUBLJANA

strokovnjakov v kraje ob jezeru Tana, da bi preučili jezero in njegovo okolico. To odposlanstvo je odkrilo stvari, ki jih doslej ni vedel nihče v Evropi. Jezero Tana, ki ga domačini imenujejo »Bahr Tanac« — globoko morje, je v resnici zelo plitko. Zavzema ogromno površino, toda njegova največja globina znaša 14 m. V tem pogledu je precej sileno Čadskemu jezeru v Sudanu. Višina vode ni vedno enaka, časih se zviša, časih tudi zniža, največja ugotovljena razlika znaša 2 metra. Italijanski znanstveniki potrjujejo domnevo, da ima jezero Tana zelo skromen pomen za napajanje dotokov Nila, kajti njegove vode bi dale kvečjemu dva odstotka vode ob znanih poplavih. V okolici Tane tudi ni nobenih zakladov pod zemljo. Pač pa je to ozemlje eno najrodovitnejših v Abesiniji, kar bodo oblasti polagoma izkoristile.

Mlekin je sredstvo za pomnoženje mleka pri kravah in za dobro prebavo. Zavoj mali din 12—, veliki din 20—.

Bister fluid za konje za masažo pri raznih poškodbah nog in kit. Steklenica, mala din 12—, velika din 24—.

Bister prašek prepreči mnogotere konjske bolezni posebno pa nadubo, zavoj din 12—.

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadjeva napravite s Jabbomom, zavoj din 30—. Poštno zaračunamo posebej.

Drogerija Emona, iv. Kanc, Ljubljana, Nebotičnik

Tudi sedi. A: »Ali je res, da Melior sedi?« — B: »Reel« — A: »Grdi lažnik! Rekel mi je, da gre za dva meseca k svojemu bratu.« — B: »Saj se ni zlagal. Njegov brat namreč tudi sedi!«

Naročite takoj »Bogoljuba«!

Mali oglasnik

Vaša drobna vestica ali ne prostor veje za enkrat 5 din. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prečke ali druge posol, vsakomur obročnik pomočnikov ali vajencev in narobe.

Priročilnice za male oglase se plačuje v zaprej.

»Rusolinc«

soper sours, vredno
6 din. — ing. Preselj,
Ljubljana, Wolfova 2/1.

Misije dekle

sprejem k živini.
Jeran. Sp. Gameljne
et. 23. p. št. Vid n. LJ

Majhno posestvo

prodam. Kolo Jožeta.
Klenovik 48. p. Suo-
cijan pri Mokronogu.

Šivaini stroj

za 800 din prodam.
Prijazna ulica št. 40
(miskarna).

Bika za plemo

starejša 18 mesecov -
prod. Jos. Smuk, Smo-
lenjavas, Novo mesto.

Ključavničar in mizar

mihi, ki se je šel do-
učiti, dobi delo. Pismo-
no javite svoj naslov
in zahtevate plače za
2. Orahov. Ribnica.

Kmetičko dekle

sprejem. Morje. Za-
loška cesta 115, Ljub-
ljana.

Kravo

montažnik, s tretjim
teletom, ki bo telila
des stisnati dni -
prodam. Frano Kosa.
Kolenčavas 16, pošta
Struge na Dol.

Mlinarskega vajenca

sprejem. A. Ahlin.
elektr. mlm. Videm-
Dobropolje.

Zajetje

veverične, domače ma-
čke tigraste barve in
vse druge kože od div-
jadi kupuje stalno in
plačuje visoko ceno:
Zdravil. Ter. Ljubljana.
Stari trg.

Prej. gg. duhovnikom

vijudno priporočamo
naše vrtno »Globo-
posilovnicino, Ljubljana.
Emonska c. 25. ki
ima vedno vedno sta-
lo vilo manjših posolov
okroma ni na došli
napredaj.

»Negnile«

proti gnolbi krompir-
ja, 4 kg 25 din, za-
stuje za 1500 kg. ing.
Preselj, Ljubljana.
Wolfova 2/1, tel. 24-72.

Dekle

pridno in posteno, va-
jeno kmetičke dekle
in za pomoč v gospo-
dinstvu, 180cm za 1.
ali 15. februar. Sma
biti tudi starejša. —
Ivan Okorn. St. Loka
št. 28.

Fige in brinje

za kranjsko ima na
zalogi vrtna. — Ivan
Jelačin, Ljubljana -
Akerčeva cesta 1 - te-
lefon 25-07.

Hlapca

pridnega, vernega, ne-
kadilca, 180cm in tudi
deklo. Naslov v upra-
vi »Domoljuba« 1652.

Majhno posestvo

za 10 do 15.000 din.
kupim, najraje na Do-
lenjskem. Naslov v
upravi »Domoljuba«
pod št. 1327.

Vajenka

se želi izučiti za št-
vijo. Zbirana in stan-
ovanje po dogovoru. —
Naslov v upravi »Do-
moljuba« pod št. 1441.

Bensinski motor

znane Bendling, 4 kg
skoraj nov, zelo pri-
praven za poljedelske
stroje, prodam. Naslov
v upravi »Domoljuba«
pod št. 1261.

Kmetijskega fanta

sprejem. Jakob Av-
st. Sreberje 2. p. D.
Mar. v Polju.

Lahki kravji voz

v dobrem stanju, ku-
pin. A. Klemen. Pla-
nina 17, pri Raketu.

Dekle

za vsa hiša dela k
6 članski družini, kjer
je tudi 1 moč. otrok.
180cm za Ljubljano. —
Fonudite takoj upravi
»Domoljuba« pod št-
ro »Zdrava in spre-
na« št. 1512.

»Čepina smolac«

4 kg 8 din, 4 kg 15 din.
ing. Preselj, Ljubljana.
Wolfova 2/1, tele-
fon 24-72.

14-16 letnega fanta

sprejem. takoj za
kmetijo. Marolt. Go-
stince 16. D. M. v P.

Moške obleke

perle in vse obleke
po pristojno obdelo
cenah ali zabavite pri
Frončarje. — Br. Fera
centa 14 — Ljubljana.

»Mikrotan«

soper mlit in podgane.
100 g 12 din; »Mikro-
tan« pasta 50 g 12 din.
ing. Preselj, Ljubljana.
Wolfova 2/1.

Hlode in ploče

lesenske in suhe
takoj kupim. Ponudbe
s ceno in opisom ro-
be upravi »Domoljuba«
pod »Dostavim v
Ljubljano« št. 1499.

Stalne službe dobi

takoj kmetički fant —
samski, starejši, kot
pomagač v trgovini
in delavnik, s kavatje
36-40.000 din za po-
vedanje obrata. Hrana
in stanovanje v hiši.
Fonudite poslati upra-
vi »Domoljuba« pod
»Stalna služba na Go-
renjskem« št. 1591.

Večje kmet. posestve

najraje oddajene do
20 km od Ljubljane, v
bližini železnice ali
avtocestne postaje —
kupim. Ponudbe upra-
vi »Domoljuba« pod
»Kmetija« št. 1602.

Preizkušnja rednih prašek

»Redin« za prašike

Vri malo prašičkih pospešuje
Kotli prašek hitro rast, krepi
kosti in jih varuje raznih bo-
lezni. Vse prašičke pa se čudovito hitro redijo in do-
bro prebavljajo. Zadoštuje se 3 zavitek za 1 prašič-
ko stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 8 zav. po pošti
80 din, 4 zav. po pošti 48 din. Mnoho zahvalnih pism.
Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornje ali.
Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1

Na čelsti po zahtevanju Redin pri Vašem trgov-
u ali zadrugi, ker si prihranite poštnino.

Brada poleti

Če imate še kaj las na glavi, si po skrbnem
pregledu svojih izdelkov gotovo dognate, da tri-
čanje poleti znatno več stane nego drugače. Tega
ni krivo norda to, da se pozimi manj strinja, da
bi ti bilo v glavi topleje, temveč dejstvo je, da

Lovna zabavala za »REDIN« prašek

drogerija KANC v Ljubljani, Židovska ulica 1.
Prosim poljiti mi ponovno prašek REDIN, 1
zavitek, sem s njim zelo zadovoljen. Z Vašim re-
diti in praškom REDIN se mi mali dojeti pra-
ski lepo razvijali ter veliko bolj rasti in bili zelo
lepi — naker sem jih dražje in lažje prodal. Re-
diti prašek REDIN torej vsakemu priporočam.
KOS MARTIN, posestnik, Slivovec 9, pošta Šrenje

lasje v raznih letnih časih tudi različne raseja.
Kar se tiče las na glavi, bodo se lahko uprta
tudi šminka. Kar se tiče brade, pa je tudi ra-
nina, da si je morajo moški v splošnem polet
čušče brili. Stara je izkušnja, da katere vsi
brivec in tudi tisti, ki se sam brije: čim čušče so

Slivovka, hrubevec, polinkovec in rum

si lahko prav posami sami napravijo. 1 stekle-
nica naše umetne osence za napravo 5 litrov ali-
vovke, hrubevca, polinkovca ali ruma stane Din
30— po pošti Din 43—, 2 steklenici po pošti
Din 78—, 3 steklenice po pošti Din 100—. Taka
navodila na vsaki steklenici.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1

briješ, tem hitreje brada znova zraste. Toda če
opazujemo rast svojih las in dragovalni meri-
tveni in vsi mesecov ali let, tedaj boš spoznal,
da briješ samo ni odločilni činitelj za hitrejšo
rast. Kajti tudi tedaj, če se nekoč prav tako ču-
sto (ali poredko) briješ kakor pozimi, tu brada
poleti hitreje rase. So celo životoslovi, ki trdijo,
da ima čušče briješ čušče manj vpliva, nego si mi-

alimo. Vse je odvisno od letnega časa, od spanja
in rasti posameznikova. V poletju ali točneje po-
vedano v mesecih od začetka februarja do sred-
njulja rasejo lasje in dlake hitreje nego ostali čas.
Po sredini julija je opaziti nazadovanje, a decem-
bra je rast najpočasnejša. Na italijanskih vesol-
skih so posvetili nekoliko pozornosti tudi tej za-
devi, ki za naša vsakdanje življenje ni brez po-
mena. Izsledki so bili ti, ki smo jih navedli in ki
so bili kolikor toliko znani že prej.

JABLUS - Jabolčnik

Kaj je Jablus »JABLUS« je odina snov in katere so
pravile izvršiti jabolčnik ali hrubkovce brez pravega
nadzora, 8 polnino stane 30 l din 4750, 100 l din 7750,
150 l din 11750, 200 l din 2175. Za vsa 1000 polninskih pism.
Glavno nastopstvo »JABLUS«, Podčetrtik

Prodaj nov »Deutz« motor, 5 ks, pogon nafta,
5.700 din, Moravia 5 ks, 5000 din, mlatil-
nico s stražaki, novo, 2800 din, motorne črtilne 3 kom.,
1200 din. Novo motor, kolo Sako Phänomen 3200 din.
Za odgovor znamko. 8. Skrbnišek, Sp. Hajdina, Ptuj

Milo si lahko napraviš doma

Lužni (milni) kamen in ostale dodatke
prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1
Preizkušeno navodilo brezplačno na razpolago

Prehiti: Podpisana Pintar Franciska, posestnica v Ce-
pelnah št. 1 obkrožen in preklečen kot na-
ročnik svoje igrice, češ da so Rakove Martin, Valušič
Jana, Rakove Janez in Kristian Ale, val posestniki na
Javorniku pod Br. Joštom povračili polar Sadarjevo
stalo in se jim zahvaljujem, da so odstopili od tožbe.

PINTAR FRANCISKA

Prehiti: Podpisana Pintar Ana, posestnica v Cepelnah
št. 1 obkrožen in preklečen svoje igrice
izlase glade Rakovčevih pod Murčkovih iz Javornika
pod Br. Joštom in se jim zahvaljujem, da so odstopili
od tožbe.

PINTAR ANA

»Domoljuba« stane 30 din za celo leto, za izposojeno 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročniki, inšerato
in reklamacije pa opreva »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-44. Izdajatelj:
dr. Gregorij Petjak. — Urednik: Jože Količek. — Za odgovorno odgovorno: Jože Kramarčič.